

ЗВІТ
Міжнародного інституту освіти,
культури та зв'язків з діаспорою
Національного університету
«Львівська політехніка» за 2018 рік

ЗМІСТ

I.	Звіт про наукову діяльність.....	3
II.	Проект «Крок до України».....	4
	1. Навчально-методична робота	4
	2. Стандартизація української мови як іноземної	6
	3. Проект «Українським суботнім і недільним школам діаспори».....	7
	3.1. Дослідження «Українознавчі школи за кордоном»	7
	3.2. Перший світовий форум вчителів суботніх та недільних шкіл.....	8
	4. Семінари	13
	5. Міжнародна літня школа «Крок до України».....	15
III.	Проект «Назустріч новій хвилі».....	17
	1. Комітетські слухання, засідання в ЛОДА.....	17
	2. Міжнародні науково-практичні заходи.....	18
	3. Аналітичні дайджести	23
	4. Конференції в партнерстві	24
	5. Наші візити	26
IV.	Проект «Відкриймо для України українську діаспору».....	28
	1. Співпраця зі СКУ	28
	2. Семінари	32
	3. Презентації	33
	4. Зустрічі в МІОКу.....	47
	5. Наші візити.....	50
V.	Культурно-мистецькі заходи	50
VI.	Інші заходи.....	55
VII.	Співпраця зі ЗМІ.....	57
VIII.	Робота технічного відділу	59
	Додатки.....	60

Інститут у 2018 році системно займався питаннями світового українства та спрямовував свою роботу на реалізацію проектів «Крок до України», «Назустріч новій хвилі», «Відкриймо для України українську діаспору», «Культура єднає».

В 2018 році продовжувалася плідна співпраця МІОКу з Міністерством освіти і науки України, Міністерством закордонних справ України, Верховною Радою України, органами місцевої влади, з нашими співвітчизниками за кордоном, зокрема Світовим Конгресом Українців, Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій, Світовим Конгресом Українських Молодіжних Організацій та багатьма українськими організаціями, громадами, товариствами, об'єднаннями зарубіжжя.

I. Звіт про наукову діяльність

Протягом звітного періоду в інституті працювало 10 наукових працівників, з яких 1 сумісник, 1 – доктор наук та 4 – кандидати наук. Працівники здійснювали наукову роботу в рамках наукового напрямку «Діаспора та міграційні процеси в українському та світовому вимірах: політологічний, економічний, освітній, культурологічний аспект» відповідно до таких зареєстрованих науково-дослідних тем: «Міжнародна міграція і діаспора: історико-культурні, соціально-економічні та політико-правові аспекти» та «Українська мова за кордоном: особливості функціонування, методика викладання», а також нових тем, які були зареєстровані у березні 2018 р. «Інтеграція України до глобальної міграційної системи» та «Інноваційні підходи до викладання української мови як іноземної».

За звітний рік наукові працівники інституту підготували та видали: 55 наукових праць, з яких 3 – розділи у колективних монографіях, 15 статей у фахових виданнях, 8 – у виданнях, що внесені до наукометричних баз даних, решта – публікації у виданнях, що не внесені до переліку фахових, а також матеріали конференцій, зокрема 3 закордонні наукові видання, 28 матеріалів конференцій, 10 з яких були проведені за кордоном.

Працівники інституту представили 40 доповідей на наукових заходах, у тому числі 37 – міжнародних, з яких 11 – за кордоном.

Протягом звітного періоду працівниками інституту було проведено 6 науково-практичних заходів: науковий семінар спільно з Інститутом народознавства НАН України «Міграційні тенденції української молоді в контексті мобільностей сучасного світу» (22 березня 2018 р.); Міжнародний симпозіум «Меншість серед більшості: українці Польщі» (25 квітня 2018 р.); науково-практичний круглий стіл «Трудова міграція і ринок праці в Україні: чи можливий транснаціональний захист трудових мігрантів?» (30 травня 2018 р.); V Міжнародна науково-практична конференція «Українська мова у світі» (17 серпня 2018 р.); Міжнародний симпозіум «Возз'єднання родини: контекст української міграції до Італії» (27 вересня 2018 р.); семінар спільно з Інститутом журналістики і масової комунікації Класичного приватного університету м.Запоріжжя «Інноваційні методи збереження інтелектуальної спадщини української еміграції» (7 листопада 2018 р.).

Провідний науковий співробітник МІОКу Козловська І.М. виступила опонентом 2 дисертацій, поданих на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук, а також є членом спеціалізованої вченої ради К 35.052.241 у Національному університеті «Львівська політехніка».

Працівниками МІОКу спільно з Громадською організацією «Назустріч» було підготовлено проектну пропозицію «Integration of migrants through civic activism : the case of Ukrainian migrants in the eu and north American countries» та подано на конкурс від National Geographic.

Протягом звітного періоду наукові працівники МІОКу перебували у 4 закордонних відрядженнях у Польщі, Грузії та Вірменії, з яких 1 відрядження для участі в Міжнародній конференції та 3 відрядження – наукові стажування, з них 2 – за програмою Erasmus Plus.

Додаток №1

II. Проект «Крок до України»

Одним із пріоритетних напрямів роботи Інституту є освітній, який ми реалізовуємо через співпрацю з українськими закордонними закладами, які головним своїм завданням ставлять збереження національної ідентичності молодого покоління українців. Співпраця МІОКу з цими школами полягає у залученні їх до низки проектів, які здійснюються у рамках освітнього проекту «Крок до України», що був започаткований у відповідь на потребу українознавчих осередків світу, у сучасному якісному навчально-методичному забезпеченні з української мови як іноземної (УМІ) та призначений для задоволення освітніх потреб українців за кордоном.

За звітний період у рамках проекту «Крок до України» МІОК працював за такими напрямками:

1. Навчально-методична робота

- **Освітньо-інформаційний портал «Крок до України»**

Відповідно до Наказу Міністерства освіти та науки України № 989 «Про затвердження Плану заходів Міністерства щодо підтримки закордонних українців у сфері загальної середньої освіти на 2016-2020 роки» Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» (МІОК) здійснював протягом 2018 навчального року покладені на нього зобов'язання, зокрема: наповнювати освітній портал «Крок до України» інтерактивними навчально-методичними матеріалами. МІОК регулярно та систематично здійснює наповнення освітнього порталу «Крок до України» (<http://krok.miok.lviv.ua/uk/>), мета якого – забезпечити процес навчання української мови як іноземної сучасними інтерактивними матеріалами, призначеними для самостійної роботи та доступними в онлайн-режимі, а також цікавими методичними розробками для викладачів. Підрубрики розділів «Вчителям», «Студентам» «Дітям» доповнено новими навчально-методичними розробками.

У підрубрику «**Мої друзі**» розроблено та додано:

- ✓ Урок 7. «Буква Д»;
- ✓ Урок 8. «Буква Е»;
- ✓ Урок 9. «Буква Є»;
- ✓ Урок 10. «Буква Ж»;
- ✓ Урок 11. «Буква З»;
- ✓ Урок 12. «Буква и».

Заміщено оновленими версіями уроки:

- ✓ Урок 2. «Буква А»;
- ✓ Урок 3. «Буква Б»;
- ✓ Урок 4. «Буква В»;
- ✓ Урок 5. «Буква Г»;
- ✓ Урок 6. «Буква І».

В підрубрику «**Кіно**» додано нові діючі посилання на офіційні трейлери 9 фільмів:

- ✓ «Жива»;
- ✓ «Осінні спогади»;
- ✓ «Моя бабуся Фанні Каплан»;
- ✓ «Політ золотої мушки»;
- ✓ «Моя країна – Україна»;
- ✓ «Поводир»;
- ✓ «Брати. Остання сповідь»;
- ✓ «Іван Сила»;
- ✓ «Той Хто Пройшов Крізь Вогонь».

У підрубрику **«Слуханка»** додано 18 розділів аудіокниги **«Автостопом по Україні»**:

- ✓ Розділ.13;
- ✓ Розділ.14;
- ✓ Розділ.15;
- ✓ Розділ.16;
- ✓ Розділ.17;
- ✓ Розділ.18;
- ✓ Розділ.19;
- ✓ Розділ.20;
- ✓ Розділ.21;
- ✓ Розділ.22;
- ✓ Розділ.23;
- ✓ Розділ.24;
- ✓ Розділ.25;
- ✓ Розділ.26;
- ✓ Розділ.27;
- ✓ Розділ.28;
- ✓ Розділ.29;
- ✓ Розділ.30.

У підрубрику **«Наочність»** додано 4 постери:

- для вивчення родового відмінка іменників чоловічого роду;
- для вивчення давального відмінка;
- для вивчення знахідного відмінка;
- для вивчення конструкцій зі знахідним і місцевим відмінками.

В підрубрику **«Методичка»** додано 6 статей працівників МІОКу:

- ✓ Структура та зміст уроку на тему **«Робота»** з української мови як іноземної;
- ✓ Інформативні мовленнєві жанри на заняттях з української мови як іноземної;
- ✓ Категорії ствердження і заперечення в лінгводидактичному аспекті;
- ✓ Інтегративний підручник з української мови як іноземної: сутність, проблеми, перспективи;
- ✓ Теоретичні засади інтегративного підручника іноземної мови для вищих навчальних закладів;
- ✓ Інтеграція методів навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах.

У розділ сайту **«Літні школи»** додано розширену інформацію про 3 школи:

Міжнародна літня школа україністики **«Крок до України» – 2016 (Казахстан)**:

- загальна інформація;
- програма;
- світлини;
- відгуки.

Міжнародна літня школа україністики **«Крок до України» – 2017 (Львів)**:

- загальна інформація;
- програма;
- світлини;
- відгуки.

Міжнародна літня школа україністики **«Крок до України» – 2018 (Львів)**:

- загальна інформація;
- програма;
- світлини;
- відгуки.

- **Підручник «Ключ»**

Розроблено концепцію та структуру підручника «Ключ» з вивчення української мови як іноземної на рівні володіння мовою B2. Підготовано 20 навчальних уроків, в яких інтегровано чотири види мовленнєвої діяльності (читання, письмо, слухання, говоріння). До кожного уроку підібрано тексти країнознавчого та культурологічного спрямування, розроблено граматичні додатки та відповідні різноманітні дотекстові й післятекстові вправи та завдання.

2. Стандартизація української мови як іноземної

- **Участь у засіданні робочої групи Міністерства освіти і науки України з розроблення Сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної (рівні A1-C1) (Київ, Міністерство освіти і науки України, 16 січня)**

За офіційним запрошенням міністра освіти і науки України Лілії Гриневич було скликано членів робочої групи з розроблення Сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної на чергове засідання, яке відбулося 16 січня у Міністерстві освіти і науки України. Керували засіданням робочої групи заступник міністра освіти і науки України Юрій Рашкевич та в.о. начальника управління міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Любов Щітка.

Від Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою на засідання робочої групи було делеговано наукового співробітника Галину Бойко та молодшого наукового співробітника Олену Медведєву.

Під час засідання було представлено проект Стандарту України «Українська мова як іноземна: рівні загального володіння та діагностика» (укладачі: Мазурик Данута (ЛНУ ім. Івана Франка), Антонів Леся (ЛНУ ім. Івана Франка), Синчак Олена (УКУ), Бойко Галина (МІОК, Національний університет «Львівська політехніка»)), а також ознайомлено із зауваженнями та коментарями українських та зарубіжних експертів щодо Стандарту.

Львівська команда авторів Стандарту під час дискусії обґрунтувала свою позицію щодо врахування певних суперечливих зауважень, які були висвітлені у рецензіях, а також наголосила на готовності допрацювати усі недоліки у найкоротший термін. Окрім того, представник експертної комісії Ірина Казимиrowa (Інститут української мови НАНУ) зачитала схвальну рецензію П. Ю. Гриценка (голови експертної комісії) на Стандарт львівської групи авторів.

Керівниками робочої групи було окреслено подальші кроки, пов'язані із запровадженням сертифікаційних іспитів з української мови як іноземної, а також визначено дату наступного засідання робочої групи.

- **Участь у засіданні робочої групи із розробки сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної (Київ, Міністерство освіти і науки України, 22 лютого)**

Від Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою у засіданні робочої групи взяли участь науковий співробітник Галина Бойко та молодший науковий співробітник Олена Медведєва. Воно представили рекомендації та внесені корективи до першої версії Державного стандарту України «Українська мова як іноземна: рівні загального володіння та діагностика» і написану рецензію до оновленої версії стандарту.

На засіданні робочої групи із розробки сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної було заслухано розробників львівського варіанту стандарту та одногосно прийнято Стандарт. Керівником робочої групи п.Щіткою були окреслені подальші кроки

щодо створення сертифікаційних центрів, бази тестових завдань для сертифікаційних іспитів, а також процедури затвердження Стандарту з української мови як іноземної.

- **Працівниками МІОКу підготовано додатки до листа від Ректора на Л.Гриневич, С. Кубіва, В. Кириленка щодо створення регіонального Центру з проведення сертифікаційних іспитів на визначення рівня володіння українською мовою як іноземною на базі Національного університету «Львівська політехніка».**

3. Проект «Українським суботнім та недільним школам діаспори»

Метою проекту є допомога суботнім та недільним школам у сфері створення навчально-методичного забезпечення для їхнього ефективного функціонування та плекання української тотожності дітей світового українства.

3.1 Дослідження «Українознавчі школи за кордоном»

У рамках дослідження МІОК працював за такими напрямками:

- 1). Соціологічне дослідження «Українознавчі школи за кордоном»;
- 2). Презентація результатів соціологічного дослідження.

Дослідження «Українознавчі школи за кордоном» проводилось з метою окреслення основних проблем в освітніх середовищах українознавчих суботніх та недільних шкіл задля пошуку шляхів їх вирішення, а також для підвищення ефективності співпраці України з українськими школами зарубіжжя.

В опитуванні, яке проводилось протягом грудня 2017 р. – липня 2018 р., взяло участь 86 вчителів із 45 шкіл 30 країн світу та 39 директорів із 39 шкіл 24 країн світу.

Анкетування керівників та вчителів українознавчих шкіл показало, що українські освітні осередки за кордоном зіштовхуються із численними проблемами, зокрема, відсутністю навчальних програм і підручників для дітей діаспори; проблемою пошуку відповідних кадрів для викладання у школах; відсутністю приміщень або коштів для оренди; фінансуванню, а також подекуди відсутністю мотивації з боку батьків та учнів для навчання у таких школах. Майже всі школи співпрацюють з іншими установами. Переважно це громадські організації, посольства та церкви.

В українознавчих суботніх та недільних школах вчителями є здебільшого жінки, які мають педагогічну освіту, і які народились в Україні та виїхали за кордон після здобуття Україною незалежності, однак, половина з них працює на волонтерських засадах та має іншу основну роботу. Чисельність учнів у школах може бути різною: переважно до ста учнів. Проте, у багатьох школах в межах одного класу навчаються діти різних вікових категорій. За проходження навчання в українознавчих школах учні отримують в основному внутрішні сертифікати, затверджені директором школи.

В рамках проекту МІОКом цього року було проведено Перший світовий форум українознавчих суботніх і недільних шкіл.

3.2 Перший світовий форум українознавчих суботніх та недільних шкіл

Із 17 по 22 серпня в головному корпусі Національного університету «Львівська політехніка» відбувався Перший світовий форум українознавчих суботніх та недільних шкіл. У заході взяли участь понад 250 учасників та гостей із 36 країн світу.

Форум було реалізовано під патронатом дружини Президента України Марини Порошенко та під егідою Олега Синютки, голови Львівської обласної державної адміністрації. Ініціатором проведення Форуму був Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК). Співорганізатори Форуму: Міністерство закордонних справ України, Міністерство освіти і науки України, Львівська обласна державна адміністрація, Національний університет «Львівська політехніка», Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка», Світовий Конгрес Українців, Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада. У партнерстві з: Пасторально-міграційним відділом Української Греко-Католицької Церкви, Комісією у справах освіти та виховання Української Греко-Католицької Церкви, Громадською організацією «Назустріч». За підтримки: Групи компаній «Шувар», компанії «Українські джерела», громадської організації «Справа Кольпінга в Україні».

Форум складався із двох частин – V Міжнародної конференції «Українська мова у світі» (17 серпня 2018 року) та «Лабораторії творчих ідей: тренінги, майстер-класи-практикуми» (18-22 серпня 2018 року).

Урочисте відкриття Форуму відбулося 17 серпня в актовій залі головного корпусу Національного університету «Львівська політехніка». Урочистості розпочалися благословенням, яке вділили Владика Йосиф Мілян, єпископ Української Греко-Католицької Церкви та о. Михайло Сивак, проректор Львівської православної богословської академії Української православної церкви Київського патріархату. Модератором урочистого відкриття була Ірина Ключковська, директор МІОКу.

Роботу Форуму розпочав Юрій Бобало, ректор Національного університету «Львівська політехніка», який зазначив: «Сучасна українознавча школа за кордоном, продовжуючи столітню традицію, втілює концепцію національно-патріотичного виховання молоді і формує в дітей українську ідентичність».

Марина Порошенко, дружина Президента України, голова Українського культурного фонду, голова Фонду Порошенка, яка взяла під особистий патронат проведення Першого світового форуму українознавчих суботніх та недільних шкіл, звернулася до українських освітян з 36 країн світу з такими словами: «Вперше за часи незалежності України питання збереження ідентичності українців за кордоном розглядається на такому високому рівні. Українське освітнє середовище за кордоном – це джерело поширення української мови, історії за кордоном. Саме від Вас залежить, як буде поширюватися інформація та знання про Україну. Плекаймо українську мову і в Україні, і за кордоном, пишімося, що ми є українцями».

До учасників та гостей Форуму звернулася Лілія Гриневич, міністр освіти і науки України. За словами міністра, цього року вперше закладено кошти на розробку матеріалів для українських шкіл за кордоном. Лілія Гриневич зазначила: «Раніше лише діаспора допомагала Україні. Вона і тепер продовжує допомагати. Але зараз і Україна зробила крок на підтримку своїх дітей за кордоном. Вперше уряд заклав кошти на розробку матеріалів для суботніх та недільних шкіл, і зараз ми працюємо над цими матеріалами».

Олег Синютка, голова Львівської обласної державної адміністрації, під егідою якого відбувся Форум, звертаючись до освітян з-за кордону, що так численно приїхали на захід, зазначив: «Ви є найбільшою зв'язковою ланкою між державою Україною та між усіма тими синами та дочками України, які розкидані по всьому світу».

До учасників Форуму звернувся Олександр Ганущин, голова Львівської обласної ради, та зазначив, що час, коли працю українських освітян у світі буде підтримувати держава, є дуже близьким.

Оксана Юринець, народний депутат України, у своєму виступі підкреслила: «Коли у лютому 2016-го року Комітет з питань європейської інтеграції спільно з МІОКом організували у Верховній Раді України комітетські слухання на тему «Українська мова в контексті європейської інтеграції», ми ставили перед собою кілька завдань. Насамперед, удосконалення законодавчого та нормативно-правового забезпечення статусу української мови як державної та як іноземної. Як результат у травні цього року Міністерство освіти і науки України винесло на громадське обговорення державний стандарт української мови як іноземної. Це наше із вами спільне досягнення. Це важливий крок, який стався, зокрема, і завдяки постійному педалюванню проблеми українськими освітянами із діаспори».

До присутніх звернулася Лариса Дір, начальник Управління з питань закордонного українства та гуманітарного співробітництва Міністерства закордонних справ України, яка висловила глибоку шану учасникам Форуму «за світлу енергію, досвід, час, кропітку працю».

У своєму зверненні до учасників Форуму, Євген Чолій, Президент Світового Конгресу Українців, від імені багатомільйонного світового українства зазначив: «Українська освіта – один із найважливіших чинників збереження ідентичності українців за кордоном. Вірю, що Форум – поштовх до нового етапу розвитку українських суботніх та недільних шкіл».

Павло Грод, президент Конгресу Українців Канади, зазначив: «Наші суботні та недільні школи – це фундамент для подальшого процвітання нашої громади».

Ірина Ключковська, директор МІОКу, організатор Форуму, звертаючись до українських освітян діаспори, підкреслила: «Саме мова і культура є тими найважливішими факторами, які плекали в родинях, в українознавчій школі, церкві, що дало можливість виховати українцями мільйони емігрантів. Якщо ми хочемо в майбутньому мати таких як Богдан Гаврилишин, Борис Гудзяк, Христя Фріланд, Євген Чолій і багато інших, які працюють для України, мусимо усі разом попрацювати над стратегією підтримки українства за кордоном, зокрема для підтримки української школи».

• V Міжнародна конференція «Українська мова у світі»

17 серпня у рамках Першого світового форуму українознавчих суботніх та недільних шкіл відбулася V Міжнародна конференція «Українська мова у світі».

У роботі конференції взяли участь фахівці у галузі викладання української мови як іноземної, викладачі вищих навчальних закладів України та вчителі українських освітніх закладів за кордоном.

Засідання відбувалися у форматі пленарних засідань з ключовими доповідями, круглих столів, панельної дискусії. Програма конференції відбулася у повному обсязі. Учасники активно дискутували під час круглих столів і напрацювали надзвичайно актуальні пропозиції до ухвали конференції.

Під час пленарного засідання, модератором якого була Оксана П'ятковська, канд. екон. наук, старший науковий співробітник МІОКу, прозвучали доповіді «Суть та місія суботніх та недільних шкіл в діаспорі та на еміграції» Владики Йосифа (Міляна), єпископа-помічника Київського, голови Пасторально-міграційного відділу УГКЦ (Київ, Україна); «Навчання української мови як частина загальної шкільної програми відповідно до Державних стандартів країни проживання» Оксани Винницької-Юсипович, голови Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради Світового Конгресу Українців, почесного консула Канади в Україні (Торонто, Канада); «Екосистема української мови» Богдана Ажнюка, доктора філологічних наук, професора, директора Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України (Київ, Україна); «Providing access to the Ukrainian language: the case of the low countries» Нілса Сметса, PhD, наукового співробітника Інституту міжнародних і європейських студій Левенського католицького університету (Левен, Бельгія).

Відбулися круглі столи «Українська мова за кордоном: сфери функціонування» (модератори: Оксана Горда – канд. філол. наук, науковий співробітник МІОКУ (Львів, Україна); Катерина Островська – д-р пед. наук, завідувач кафедри корекційної педагогіки та інклюзії Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна), «Промоція української мови через українську школу за кордоном» (модератори: Юлія Ковалевська-Хаугланд, канд. психол. наук, доцент, директор Української недільної школи «Кобзар» (Осло, Норвегія); Наталія Мартинишин – провідний фахівець МІОКУ (Львів, Україна), «Викладання української мови у вищій школі» (модератори: Оксана Трумко, канд. філол. наук, науковий співробітник МІОКУ (Львів, Україна), Оксана Джус – канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри професійної освіти та інноваційних технологій ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника).

Також відбулася панельна дискусія «Стандартизовані вимоги до рівнів володіння українською мовою як іноземною А1-С2», модератором якої була Олена Медведєва – молодший науковий співробітник МІОКУ. Із доповідями виступили Данута Мазурик – канд. філол. наук, доцент кафедри українського прикладного мовознавства Львівського національного університету ім. І. Франка та Мар'яна Бурак – академічний директор Школи української мови та культури Українського католицького університету.

На заключному засіданні конференції, яке модерувала Ірина Ключковська – канд. пед. наук, доцент, директор МІОКУ, було: 1) представлено звіти модераторів трьох круглих столів «Українська мова: сфери функціонування» (Оксана Горда – канд. філол. наук, науковий співробітник МІОКУ), «Промоція української мови через українську школу за кордоном» (Юлія Ковалевська-Хаугланд – канд. психол. наук, доцент, директор Української недільної школи «Кобзар» м. Осло, Норвегія), «Викладання української мови як іноземної» (Оксана Трумко – канд. філол. наук, науковий співробітник МІОКУ); 2) презентовано Спільку українських освітян діаспори (Інна Григорович – голова СУОД, директор Української недільної школи Пречистої Діви Марії м. Лондон, Великобританія); 3) зачитано текст Ухвали V Міжнародної конференції «Українська мова у світі», за який проголосували всі учасники конференції.

На завершення відбулася презентація фільму «When we starve» («Коли ми голодуємо»), продюсером якого є Борис Буняк, доктор медицини, фахівець із гастроентерології, активний представник української діаспори у США.

Створення цього документального фільму ініціював Комітет США з Голодомору в Україні (U.S. Committee for Ukrainian Holodomor-Genocide Awareness, скор. – U.S. Holodomor Committee). У фільмі осмислюється трагедія українців у 1932-1933 роках – злочин геноциду, який здійснила сталінська Москва. Автор картини розглядає медичні, психологічні та духовні наслідки, до яких призводить голод (слабкість, едема, запаморочення, маразм, депресія, дратівливість, іпохондрія, безсоння, судоми, галюцинації тощо). У стрічці використано інтерв'ю з Уляною Супрун, міністром охорони здоров'я України та о. Борисом Гудзяком, головою єпархії святого Володимира Великого в Парижі для українців візантійського обряду у Франції, країнах Бенілюксу та Швейцарії. До фільму долучено спогади тих небагатьох людей, які вижили і сьогодні мешкають у США.

- **Лабораторія творчих ідей: тренінги, майстер-класи-практикуми (18-22 серпня)**

Другою частиною Форуму була Лабораторія творчих ідей: тренінги, майстер-класи - практикуми, основною метою якої було створити платформу для обміну досвідом між педагогами українських суботніх та недільних шкіл із різних країн світу.

Тема першого дня Лабораторії творчих ідей: **«Українознавчі суботні та недільні школи: успіхи та виклики».**

Учасники ознайомилися з результатами розвідувального соціологічного дослідження «Українознавчі школи за кордоном», яке протягом 2017-2018 рр. проводив колектив МІОКУ у складі провідного соціолога Вікторії Гойсан та групи наукових співробітників МІОКУ.

Метою дослідження було окреслення основних проблем в освітніх середовищах українознавчих шкіл за кордоном для пошуку ефективних шляхів їх вирішення. Представила дослідження канд. пед. наук, доцент, директор МІОКу Ірина Ключковська.

Учасники мали змогу ознайомитися із презентацією «Українознавчі суботні та недільні школи Канади» Оксани Левицької (голови УНО Конгресу українців Канади, директора Суботньої школи (Торонто) та Тетяни Сунак (директора Української школи св. Володимира), також кожен із учасників міг презентувати діяльність своєї школи під час презентації діяльності шкіл-учасниць Форуму; прослухати лекцію-презентацію «Теоретичні засади розвитку двомовності: використання потенціалу рідної мови учня у вивченні української як іноземної» Юлії Ковалевської-Хаугланд, канд. психол. наук, доцента, директора Української недільної школи «Кобзар» (Осло, Норвегія); взяти участь у тренінгу «Професійний розвиток учителя», який провела Христина Піхманець, академічний заступник директора Суботньої школи українознавства (Нью-Йорк, США).

Приємним завершенням робочого дня був концерт «Українська пісня» на стадіоні «Арена Львів».

Другий день Лабораторії творчих ідей проходив під тематикою **«Інновації у сфері викладання предметів українознавчого циклу»**.

Розпочався день зі Святої Літургії з нагоди Преображення Господнього, але святковий настрій не завадив продуктивній роботі освітян під час майстер-класів, тренінгів, вебінарів, презентацій та круглих столів: «Можливості інтегрування навчальних дисциплін під час вивчення УМІ» (Галина Барляк, вчитель початкових класів Центру вивчення рідної мови «Зернятко» (Брешія, Італія); «Інтегрування предметів українознавчого циклу під час роботи з учнями віком від 12 до 18 років» (Іванна Плахотнюк, вчитель Школи імені Лесі Українки (Оттава, Канада); «Навчання географії України: авторська візія освітньої програми та сучасних способів візуалізації навчального матеріалу» (Валентина Бойко, головний редактор видавництва «Рекламна агенція «Освіта України», (Київ, Україна); «Огляд переосмисленого Інтернет-порталу OomRoom» (Уляна Підзамецька, науковий співробітник Університету провінції Альберта (Торонто, Канада); «Адаптація і розвиток програми та матеріалів навчання української мови як успадкованої» (Тетяна Сунак, голова Шкільної Ради Торонто, директор Української школи св. Володимира (Торонто, Канада); «Оцінювання мовного поступу за допомогою таблиці мовленнєвих умінь CEFR: приклади письмових умінь канадських учнів на рівнях A1-B2» (Надія Прокопчук, мовний спеціаліст Саскачеванського університету (Саскатун, Канада). Важливим моментом другого дня Форуму було ще й те, що була організована робота директорів українознавчих шкіл, які внаслідок продуктивних обговорень та дискусій напрацювали проект дорожньої карти.

Цього дня також було зачитано лист-вітання від Світової Федерації Українських Жіночих Організацій.

Тематика третього дня Лабораторії творчих ідей: **«Школа – не примус, а бажання: нові освітні можливості»**.

Впродовж цього дня відбулася низка майстер-класів: «Духовний супровід учителя», який проводив отець Петро Майба, СДБ, заступник голови Комісії освіти та виховання УГКЦ (Львів, Україна); «У школу без будильника» (для тих, хто працює з учнями до 12-и років), який провели педагоги ініціативи «Вчительські закартки» (Львів, Україна); «Інноваційні методи викладання української мови» (для тих, хто працює з учнями від 12-и років), який провела Олеся Калинич, заслужений учитель України, вчитель української мови та літератури Хустської гімназії-інтернату (Хуст, Україна); «Особливості роботи в різновікових групах», який провела Оксана Герич, директор Суботньої школи ім.Т.Шевченка (Монреаль, Канада). Також відбулася презентація сюжетів нових освітніх ініціатив у суботніх та недільних школах Канади, яку провела Оксана Левицька, голова Української національної освітньої ради Конгресу Українців Канади, директор суботньої школи в Торонто (Канада).

Тема четвертого дня Лабораторії творчих ідей: **«Дитиноцентризм у світі дитячої творчості».**

Протягом цього дня відбулися цікаві та пізнавальні майстер-класи: майстер-клас «Шукаємо ключі до учня», який проводила Божена Яворська, дитячий психолог Креативної міжнародної дитячої школи (Львів, Україна), майстер-клас «Театр, як і Життя – це неповторне диво, що робить нас духовними й щасливими: дитиноцентрований потенціал застосування театральної педагогіки у формуванні соціально-комунікативних умінь вихованців українських суботніх та недільних шкіл діаспори», який проводила Олена Остряньська, кандидат пед. наук, старший науковий співробітник лабораторії дошкільної освіти і виховання Інституту проблем виховання НАПН України (Київ, Україна). Учасники також взяли участь у тренінгу «Казкотерапія для розвитку дитини», який провела Олена Петрушкевич, психолог Креативної міжнародної дитячої школи (Львів, Україна).

Приємним сюрпризом для організаторів та для учасників Форуму стало відео, змонтоване Романом Данилишиним, координатором Курсів української мови та культури при товаристві «Просвіта» (Буенос-Айрес, Аргентина). Це відео відображало найцікавіші моменти Форуму.

- **Дефіле українських освітян в українському національному вбранні від дизайн-студії «SophieMariaSyedova»**

21 серпня відбулося дефіле українських освітян із 36 країн світу в сучасному українському національному вбранні від дизайн-студії «SophieMariaSyedova». Роль моделі «приміряли» на себе понад чотири десятки українських освітян із діаспори та колектив Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка». Показ відбувся під супровід живого виконання пісень фольк-гуртом «Марвінок» та DJ Kind of Zero. Таким чином, дефіле стало надзвичайним дійством, в якому організатори поєднали основні складові збереження національної ідентичності: вишиванку як унікальний код української нації, як секретний символ, який зберігає наше українське коріння; освітян з-за кордону, які зберігають, навчають та поширюють українську мову, культуру та звичаї нашого народу далеко за межами Батьківщини; український етнічний спів як унікальний феномен національної культури.

«Ми ламаємо стереотипи. Хочемо показати для нашої країни і світу українку-педагога з діаспори не лише інтелектуальною, але й сучасною, стильною і модною. А вчителям українознавчих шкіл надати приємність спробувати себе у ролі моделі і відчутти естетичне задоволення від модерного українського вбрання», – зазначила організатор Форуму, директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Ірина Ключковська.

Відкрила дефіле вихованка Львівської політехніки, сьогодні професор цього вишу, народний депутат України Оксана Юринець. Вчителі продемонстрували ексклюзивні роботи дизайн-студії «Sophie Maria Syedova». Вона неодноразово брала участь у різних показах, але у такому форматі здобуває досвід уперше.

- **Круглий стіл «Дорожня карта»**

22 серпня відбувся круглий стіл «Дорожня карта», що став підсумком насиченої шестиденної роботи Першого світового форуму українознавчих суботніх та недільних шкіл. В круглому столі взяло участь близько 70 осіб. Доповідачі – Ірина Ключковська, директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою, голова організаційного комітету Форуму, Оксана Винницька-Юсипович, голова Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради при Світовому Конгресі Українців, Катерина Островська, завідувач кафедри корекційної педагогіки та інклюзії Львівського національного університету ім. І. Франка, зробили висновки на основі проведених в рамках Форуму заходів, визначивши першочерговим завданням створення платформи для професійної та особистісної комунікації з метою обміну досвідом, напрацюваннями, ідеями між освітянами українознавчих суботніх та недільних шкіл, доручивши МІОКу створення інтерактивної карти українських суботніх та недільних

шкіл світу, форуму для обміну досвідом та думками; продовження наповнення навчально-методичними матеріалами освітнього порталу «Крок до України».

Продовженням цього дня стала поїздка на Яворівщину, де учасникам Форуму було проведено екскурсію в Яворівському краєзнавчому музеї, майстер-клас з розпису яворівської іграшки в навчальному центрі «Мастак» на базі школи в селі Старичі, а також дегустацію яворівського пирога, що став доповненням до вечері, організованої в ресторані «Перлина» у Старичах.

Додаток №2

- **Презентація результатів розвідувального соціологічного дослідження українського шкільництва за кордоном**

18 серпня Ірина Ключковська, канд. пед. наук., доц., директор МІОКу, у рамках Першого світового форуму українознавчих суботніх та недільних шкіл, презентувала результати розвідувального соціологічного дослідження українського шкільництва за кордоном.

Анкети для соціологічного дослідження були розроблені та проаналізовані соціологом Вікторією Гойсан та групою науковців МІОКу.

В опитуванні, яке проводилось методом онлайн-анкетування з грудня 2017 р. по липень 2018 р., взяло участь 86 вчителів із 45 шкіл 30 країн світу. Основні питання стосувались викладання української мови та інших предметів в українознавчих школах, навчально-методичного забезпечення, технічних засобів для організації навчального процесу, потреб професійного розвитку, а також соціально-демографічної характеристики вчителів діаспори.

Додаток №3

4. Семінари

Організовано та проведено:

- **Семінар із представниками УГКЦ сестрою Христофорою Буштин та о. Петром Майбою**

21 лютого працівники МІОКу взяли участь у семінарі щодо організації Першого світового форуму українознавчих суботніх та недільних шкіл із представниками УГКЦ сестрою Христофорою та о. Петром Майбою. Під час семінару учасники обговорили сучасний стан українського шкільництва за кордоном, робочу програму Форуму, а також можливість проведення у рамках Форуму майстер -класу о. Петра Майби «Духовний супровід учителя».

- **Семінар з обміну досвідом із Іванною Плахотнюк**

27 березня відбувся Семінар з обміну досвідом із Іванною Плахотнюк, викладачем Навчального центру GAC/DND, вчителем Школи ім. Лесі Українки в Оттаві (Канада).

Під час семінару україністи МІОКу презентували шляхи реалізації освітнього проекту «Крок до України», зокрема однойменний портал з вивчення української мови як іноземної, проект «Українським суботнім та недільним школам діаспори», розповіли про організацію у 2018 році Першого світового форуму українознавчих суботніх та недільних шкіл та XI Літньої школи україністики «Крок до України».

Іванна Плахотнюк поділилася досвідом викладання української мови як іноземної у Навчальному центрі GAC/DND та Школі ім. Лесі Українки. Зокрема, розповіла про специфіку викладання та вимоги до рівня володіння українською мовою як іноземною, необхідні для здійснення професійної діяльності в Україні, для працівників дипломатичних установ та військових. Також пані Іванна розповіла про стан українського шкільництва в Онтаріо, зокрема про типи шкіл, вимоги до навчальної програми та оцінювання знань учнів (зарахування кредитів з курсу українознавства в українській суботній школі до основної

навчальної програми), а також поділилася досвідом викладання в українській суботній школі, а саме: специфікою роботи у групі із різним рівнем володіння УМІ, особливостями організації навчального процесу для аудиторії віком від 12 до 18 років та інтеграції предметів українознавчого циклу (українська мова, культура, історія, географія, мистецтво та антропологія) під час вивчення курсу українознавства.

Також під час семінару було окреслено можливості подальшої співпраці.

- **Науково-практичний семінар з обміну досвідом роботи українських шкіл діаспори (Норвегія)**

12 травня колектив українців МІОКу долучився до роботи Науково-практичного семінару з обміну досвідом роботи українських шкіл діаспори (Осло, Норвегія), ініційованого керівництвом української недільної школи «Кобзар» у м. Осло та громадської організації «Українська громада в Норвегії».

Приємно були вражені високим професіоналізмом Юлії Ковалевської-Хаугланд, а також вчителів Української школи «Кобзар», зокрема вчителя історії пана Ігоря Борща, самовідданою працею учителів українських освітніх закладів Норвегії, Нідерландів, Данії. Співорганізатором заходу виступило Посольство України в Норвегії та важливою була особиста участь Посла України в Королівстві Норвегія В'ячеслав Яцюка.

Директор МІОКу Ірина Ключковська звернулася до учасників семінару із вітальним словом, у якому наголосила на важливості діяльності українських суботніх та недільних шкіл як одного з основних факторів збереження національної ідентичності та виховання українців за межами України.

Колектив українців МІОКу презентував у скайп-режимі освітній портал «Крок до України», у форматі діалогу відповів на запитання учасників семінару щодо навчання української мови як іноземної та анонсував Перший світовий форум українознавчих суботніх та недільних шкіл у Львові 17-22 серпня 2018 року.

Участь у Науково-практичному семінарі з обміну досвідом роботи українських шкіл діаспори стала чудовою нагодою для працівників Інституту перейняти досвід вчителів, краще вивчити потреби суботніх та недільних шкіл.

- **Семінар працівників МІОКу з Христиною Піхманець**

25 червня до Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» завітала Христина Піхманець, академічний заступник директора Суботньої школи українознавства в місті Нью-Йорку (США). Пані Христина за фахом англійський філолог, вона переїхала за океан 10 років тому. За межами рідної землі вона заповзялася віддавати свої час та енергію викладанню української мови дітям діаспори.

Учасники неймовірно насиченої розмови узгодили організаційні питання щодо підготовки до Першого світового форуму українознавчих суботніх та недільних шкіл. На цьому масштабному заході Христина Піхманець зголосилася бути волонтеркою і, зокрема, провести майстер-клас на тему: «Професійний розвиток учителя».

Під час зустрічі в МІОКу сторони порушили низку актуальних для навчання української мови як іноземної (УМІ) тем, обговорили проблеми методики викладання фонетики, читання та вивчення нових слів. Пані Христина ознайомила співробітників Інституту зі своїми авторськими навчальними матеріалами з УМІ для дітей, над якими вона працює. Її підхід – «від лексики до граматики». Спершу учень має засвоїти якомога більше слів, аби могли ними вільно оперувати, і лише після того вчитель може нашарувувати на цю добру основу знання граматики.

Гостя наголосила на тому, наскільки важливо пояснити вчителям різницю між викладанням української як рідної та української як іноземної. Розуміння підставових відмінностей між

цими предметами і їхніми методами, на жаль, досі бракує значній частині наших педагогів як у діаспорі, так і в Україні.

Також пані Христина розповіла про досягнення і виклики, що стоять перед Шкільною радою при УККА, завдяки зусиллям якої зросли можливості для вивчення української мови як другої (іноземної) в освітній системі США. Зокрема, володіння українською у США дає учням вагомому прагматичну мотивацію, адже виданий за результатами тестування атестат, що підтверджує знання нашої мови, враховується під час вступу до тамтешнього вишу. У вищій школі діє кредитно-модульна система (для здобуття бакалаврату треба набрати близько 140 «кредитів»), а студентів, що пройде курс української мови зараховують до шести «кредитів».

За підсумками діалогу, учасники домовилися поглиблювати співпрацю між МІОКом та діаспорним середовищем учителів Нью-Йорка, сприяти подальшому зближенню українців, що мешкають в Україні та за її межами. Для нас дуже важлива думка таких фахових педагогів, а ініціативи та поради Христини Піхманець є надзвичайно актуальними і цінними.

5. Міжнародна літня школа української мови і культури «Крок до України»

Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» з 15 по 29 липня організував і провів XI Міжнародну літню школу україністики «Крок до України».

У роботі Літньої школи взяли участь 27 студентів із 4-х країн світу: Республіки Аргентина, Республіки Білорусь, Алжирської Народної Демократичної Республіки, Республіки Словенія.

Координувала роботу Літньої школи молодший науковий співробітник МІОКу Олена Медведєва, обов'язки адміністратора Літньої школи виконував заступник директора МІОКу Андрій Яців.

Учасники школи мали змогу навчатися української мови у групах на чотирьох мовних рівнях – А2, В1, В2 та С1. Заняття з української мови проводили наукові співробітники МІОКу Оксана Горда, Оксана Трумко, Назар Данчишин та провідні фахівці Наталія Мартинишин й Олена Мицько. Студенти вивчали актуальні комунікативні теми, граматику, лексику, фонетику, культуру української мови, а також елементи країнознавства, багато уваги приділялося спілкуванню та подоланню мовного бар'єру.

Окремим блоком слухачі Школи отримали повну інформацію про Національний університет «Львівська політехніка», його витoki, історію, видатних постатей, сучасний стан, наукові й освітні досягнення. Ознайомилися з архітектурою Актової зали. Отримані знання про Львівську політехніку сприятимуть поширенню інформації про Університет у студентських, наукових, бізнесових середовищах слухачів Літньої школи «Крок до України».

Також учасники школи мали змогу відвідувати додаткові країнознавчі заняття та майстер-класи з українського народного танцю, із виготовлення ляльки-мотанки; відвідали Музей народної архітектури та побуту, Львівський літературно-меморіальний музей Івана Франка, Національний музей-меморіал жертв окупаційних репресій «Тюрма на Лонцького», познайомилися із сучасним українським мистецтвом, відвідавши художні галереї Львова, переглянули сучасне українське кіно та зустрілися із режисером фільму «Жива» Тарасом Химичем, відвідали класичну виставу у Національному академічному українському драматичному театрі імені Марії Заньковецької, побували на традиційних українських вечорницях із народними танцями та етноспівами, зустрілися із відомою українською та американською співачкою, композитором та волонтером Брією Блессінг, а також із поетом, лауреатом Шевченківської премії, заступником директора МІОКу Ігорем Калинцем.

Задля кращого знайомства з сучасною Україною було організовано дві навчальні виїзні екскурсії за межі Львова (Яворівщина – Жовква, Стрий – ТуСтань), де учасники Літньої школи знайомилися з культурою, традиціями та ремеслами різних регіонів України.

На закритті школи студенти презентували результати своїх проєктів, над якими вони працювали протягом двох тижнів навчання. Основною вимогою до проєктів була робота

групи над обраною темою самостійного дослідження, вивчення та пізнання культури, історії, традицій України та Львова зокрема. Студенти підготували змістовні та цікаві презентації, у яких виявили не лише добрі знання української мови, але й свою фантазію та творчий підхід.

Робота Літньої школи «Крок до України» була широко висвітлена у засобах масової інформації – репортажі про школу вийшли на телебаченні, радіо, у пресі та інтернет-виданнях. Проведення XI Міжнародної школи «Крок до України» створює привабливий імідж Національному університетові «Львівська Політехніка» як установі, яка на високому рівні забезпечує поширення української мови та культури у світі.

6. Міжнародні Конференції:

- Олена Медведєва взяла участь у науковому стажуванні для освітян «Інновації в науці та освіті: виклики сучасності», організованому Університетом Кардинала Стефана Вишинського спільно з Інститутом Міжнародної Академічної і наукової співпраці та Фондацією ADD у Варшаві (Польща, 18-21 квітня).

7. Зустрічі:

- Зустріч з Марією Гавлет

24 вересня до МІОКу завітала Марія Гавлет (Marnie Howlett), антрополог, аспірантка кафедри міжнародних відносин Лондонської школи економіки та політичних наук. Проект МІОКу «Життя – Тобі...», у якому взяли участь понад 7 тис. дітей з усієї України та з-за кордону, продовжує жити, адже твори учасників зацікавили молодих іноземних науковців, які досліджують сучасну Україну. Дослідниця працює над дисертацією про особливості сприйняття національної ідентичності в дітей – мешканців прикордонних теренів України. Задля цього М. Гавлет уже відвідала Закарпаття, а згодом планує поїхати на українські схід та північ.

У своєму дослідженні Марія, канадка українського походження, яка навчається у Великобританії, використовує також роботи дітей, що брали участь у проекті МІОКу «Життя – Тобі...» – масштабному конкурсі, метою якого було проаналізувати дитячі думки та оцінки подій 2013-2015 років (Революції Гідності та українсько-російської війни). Власне, з цього приводу й відбулася зустріч Марії зі співпрацівниками нашого Інституту Наталією Мартинишин та Назаром Данчишином.

За підсумками зустрічі сторони домовилися про співпрацю – МІОК надасть конкурсні матеріали, які стануть джерельною базою дисертації.

8. Флешмоб «Українською говорить увесь світ»

- До Дня української писемності та мови (9 листопада) МІОК підготував проект «Українською говорить увесь світ!»

Іноземні студенти та представники української діаспори прочитали вірші Павла Тичини, Андрія Малишка та Ігоря Калинця. До ініціативи долучилися учасники з Японії, Білорусі, Алжиру, Екватору, Марокко, Казахстану, Туреччини та інших країн. «Буду я навчатись мови золотої» – мотто цього проекту. Ним ми заохочуємо вчити українську мову та культуру як українців в Україні та світі, так і іноземців.

Сценарій заходу:

Вірш Андрія Малишка «Буду я навчатись мови золотої...»

1. Сара – Алжир
2. Масаюкі – Японія
3. Хемісі – Алжир
4. Ірина Озарінська – Білорусь
5. Олеся Головченко – Казахстан
- Привітання з уривком із вірша Павла Тичини «Слово»
6. Світлана Коваленко – Білорусь

- Фрази про мову і вірш Ігоря Калинця «Мова»

7. Студенти іноземці підготовчого відділення НУ «Львівська політехніка»

8. Ігор Калинець – фраза.

9. Звучить спільне «Слава Україні!»

Відео з читанням віршів поширено у соцмережах МІОКу та на різних сайтах за кордоном.

Додаток № 4

III. Проект «Назустріч новій хвилі»

Значним сегментом у сфері реалізації даного проекту є здійснення наукових досліджень, проведення міжнародних науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів з питань міграційних процесів, їх причин та наслідків із залученням фахівців з різних сфер діяльності.

1. Комітетські слухання, засідання в ОДА:

- 17 вересня, Оксана П'ятковська, заступник директора МІОКу, та Юрій Марусик, молодший науковий співробітник МІОКу, взяли участь у розширеному спільному засіданні парламентського Комітету асоціації між Україною та ЄС з Комітетом Верховної Ради України з питань європейської інтеграції, який відбувся у Львівському національному університеті ім.І.Франка.

Це була восьма зустріч депутатів Верховної Ради України та колег з Європейського парламенту, метою якої є обговорення ключових аспектів імплементації угоди про асоціацію, економічних і соціальних проблем на шляху євроінтеграції та питань транскордонного співробітництва і міжнародної допомоги Україні у протидії російській агресії.

Комітет асоціації між Україною та ЄС засідав спільно із Комітетом з питань європейської інтеграції Верховної Ради України. Участь у засіданні взяли співголови Комітету асоціації – Микола Княжицький з українського боку та Даріуш Розатті з європейського, а також голова Представництва ЄС в Україні Хюг Мінгареллі, заступник голови Верховної Ради України Ірина Геращенко, депутати Європарламенту, народні депутати України, керівництво області, громадські діячі, науковці.

Ініціатором проведення спільного заходу у Львові виступила народний депутат України Оксана Юринець, яка представляє у парламенті львівський мажоритарний округ. За її словами, дуже важливо, що засідання відбулося саме у Львові, в регіоні, який лідирує за кількістю залучених коштів з ЄС на реалізацію проектів із транскордонного співробітництва. Відтак європейські колеги змогли безпосередньо ознайомитися із головними здобутками, яких вдалося досягти в рамках співпраці України та ЄС, а також почути з перших вуст про значення, яке має для нашої держави інтенсивна міжнародна взаємодія з Європейським Союзом.

«Важливо, що з часу нашого останнього засідання ми маємо нові результати впровадження реформ в Україні. Об'єднані територіальні громади, яких більше, законодавство, яке ми змінюємо у відповідності до європейського. Тут можу навести як приклад наш із колегами законопроект №6085 про транскордонне співробітництво. Важливо також, що у Львові ми сіли за круглий стіл із нацменшинами. Депутати із Європарламенту мали змогу відверто обговорити із ними болючі питання. Серед них і мовне», – зазначила Оксана Юринець.

- 2 квітня, Ірина Ключковська, директор МІОКу, взяла участь в засіданні експертної групи з розробки Концепції державної етнонаціональної політики України, яке відбулося в Львівській обласній державній адміністрації за участі Голови ЛОДА Олега Синютки.

Проект концепції представила Експертна рада з питань етнополітики, до складу якої увійшли відомі науковці та державні діячі такі, як Євген Бистрицький, доктор філософських наук, професор, завідувач відділу філософії культури, етики і естетики Інституту філософії НАН України, Валентина Борисенко, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Олексій Позняк, завідувач відділу міграційних досліджень Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. Птухи НАН України, Андрій Юраш, директор Департаменту у справах релігій та національностей Мінкультури та ін.

Дискусія відбулася за участі керівників національно-культурних товариств, експертів з наукових, громадських середовищ Львова та Львівщини.

Ірина Ключковська дала загальну оцінку Проекту Концепції, підкресливши важливість і значення документу, який запропоновано до обговорення, та у своєму виступі зосередила увагу на тезі, що стосується українців, які проживають за кордоном.

В роботі засідання від МІОКу також взяв участь Юрій Марусик, молодший науковий співробітник МІОКу.

2. Міжнародні науково-практичні заходи, проведенні МІОКом:

2.1. Симпозіуми:

- **25 квітня в Національному університеті «Львівська політехніка» відбувся Міжнародний симпозіум «Меншість серед більшості: українці Польщі».**

Ініціатором та організатором симпозіуму виступив Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» (МІОК).

Учасниками симпозіуму стали понад 50 осіб, з яких – 6 докторів наук, 21 кандидат наук.

Науковці з України та Польщі, а також представники державної влади і громадського сектору дискутували про становище української національної меншини у Польщі, зокрема, свою увагу акцентували на тому, яким чином особливості національного і загальноєвропейського законодавства, візова лібералізація, інтенсифікація міграції українців до країн ЄС, зокрема до Польщі, внутрішньополітична кон'юнктура України та Польщі, зовнішньополітична діяльність наших держав та євроінтеграція впливають на стан і функціонування української меншини у Польщі.

Робота симпозіуму відбувалася у форматі пленарного засідання та дискусії за круглим столом.

Відкрила симпозіум Ірина Ключковська, модератор заходу, директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка», наголосивши, що в умовах активізації українського законотворчого процесу у сфері етнонаціональної політики досвід Польщі, яка пройшла повноцінний шлях входження до ЄС, де успішно відбулися євроінтеграційні процеси та гармонізація національного законодавства з європейським, є вкрай важливим.

З вітальними словами перед учасниками симпозіуму виступили: Юрій Бобало, ректор Львівської політехніки, та Олег Синютка, голова Львівської обласної державної адміністрації. Професор Юрій Бобало наголосив, що «за останні роки міграційний потік до Польщі постійно зростає. Відчуває на собі цей процес і Львівська політехніка, адже частина наших випускників стає трудовими мігрантами. Помітною є і міграція студентів до Польщі. Внаслідок цих процесів поступово змінюються умови існування української національної меншини у Польщі». У свою чергу, Олег Синютка підкреслив, що ця дискусія є особливою і нетиповою, якщо її порівнювати із ситуацією в інших державах, адже на функціонування української меншості серед польської більшості впливають багато факторів, зокрема такі: історичний, політичний, емоційний, міграційний, – які мають неоднозначні наслідки. Голова ЛОДА вважає, що у цих непростих питаннях, які стосуються національних меншин, наукова

еліта має дати правильні поради так, як це зробили глави церков: «Пробачити і просити пробачення».

Серед доповідачів першою виступила Оксана Білозір, народний депутат України. У своїй доповіді Оксана Володимирівна представила ідею створення вищого колегіального органу – Ради новітніх діаспор при Парламентській Асамблеї Ради Європи, щоб почути самих мігрантів, адже проблеми національних меншин в ЄС є спільними, а рішення такого органу матиме важливе значення.

Про правове поле українських національних меншин у Польщі та про унікальний орган – Спільну комісію уряду та національних і етнічних меншин як елемент захисту прав меншин у Польщі, доповідав доктор Григорій Купріянович, член Спільної комісії уряду та національних і етнічних меншин у РП, директор Підляського Наукового Інституту. Доповідач наголосив на тому, що в Україні часто не враховують юридичну ситуацію, в якій функціонує національна меншина у Польщі. Григорій Купріянович вважає, що на законодавчому рівні польський Закон «Про національні та етнічні меншини і про регіональну мову» від 6 січня 2005 р. теоретично один з найкращих законів у світі, хоча досвід показує, що прийшов час вносити корективи для оновлення закону. Григорій Купріянович як член спільної комісії уряду і національних та етнічних меншин не лише окреслив організаційну структуру цієї інституції, а й поділився практичним досвідом роботи структури.

Ігор Горків, член Головної Управи Об'єднання українців Польщі, презентував аналіз дискурсу української меншини та українських мігрантів у Польщі на основі матеріалів звіту, підготованого ГО «Об'єднання Українців у Польщі», який є вагомим аналітичним доробком на тему української меншини та українських мігрантів у Польщі під кутом зору їхнього функціонування у польському суспільстві. Ігор Горків звернув увагу на системність негативних тенденцій, що почали проявлятися протягом останніх років у ставленні до українців у Польщі. На сьогодні польське суспільство є більш поляризованим та неоднозначним, ніж, наприклад, у перші роки незалежності наших країн.

Доктор Тереза Астрмович-Лейк, професор Вармінсько-Мазурського університету, презентувала дослідження про становище української меншини у Вармінсько-Мазурському регіоні, якому притаманна найбільша національна та етнічна різноманітність – меншини становлять близько 7-8% усіх мешканців воєводства (1,5 млн). Результати дослідження свідчать, що українська меншина очікує більшої фінансової підтримки від самоврядування воєводства, зважаючи на те, що ця меншина не отримує підтримки від української держави. Водночас, лідери організацій національних меншин, згідно з дослідженнями, підтверджують сприяння органів влади воєводства у справах збереження культури, мови та національної ідентичності, характерної для цієї меншини. Також, доктор Астрмович-Лейк зауважила, що органи самоврядування воєводства не лише підтримують окремі програми національних меншин, але і їхню спільну діяльність.

Після виголошених доповідей симпозіуму розпочалось обговорення за участі дискусійників, які були запрошені з наукових, громадських та політичних експертних середовищ.

Антоніна Колодій, доктор філософських наук, професор, наголосила на важливості чіткого розмежування понять: «ми не можемо називати сучасних мігрантів діаспорою чи національною меншиною. До того ж, є ще проблема з автохтонними українцями у Польщі, тому необхідна чітка диференціація цих груп».

Леся Корнат, начальник Управління у справах національностей, релігій, фінансово-планової роботи Департаменту з питань культури, національностей та релігій Львівської обласної державної адміністрації, підкреслила: «законодавства Польщі та Угорщини можуть бути використані для розробки концепції національних меншин в Україні, однак можуть бути певні проблеми з їхнім впровадженням у зв'язку з наявністю «підводних каменів». Тому у цій роботі потрібна системність, тоді буде успіх!».

Уляна Садова, д. екон. н., професор, науковий керівник Науково-дослідного Центру «ДЕМОС» НУ «Львівська політехніка», заявила про важливість сьогоднішнього заходу, який є кроком для об'єднання українців в українській державі і тих українців, які є за її межами.

Ярина Турчин, д. політ. н., професор, директор Інституту гуманітарних та соціальних наук НУ «Львівська політехніка» підкреслила, що нам необхідно користати з таких надбань як спорт, культура, наука, які сприяють зближенню та розвитку українсько-польських стосунків.

На завершення відбулося підведення підсумків роботи цього насиченого симпозиуму. Учасники наголосили на необхідності проведення подібних заходів, які б охоплювали різні сфери функціонування української меншини у Польщі.

- **Міжнародний симпозиум «Возз'єднання родин: контекст української міграції до Італії»**

Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою Національного університету «Львівська політехніка» спільно з Благодійною організацією «Благодійний фонд «Запорука»» та Патронато АКЛІ (Італія) 27 вересня у приміщенні Національного університету «Львівська політехніка» було проведено Міжнародний симпозиум «Возз'єднання родини: контекст української міграції до Італії».

У Симпозиумі взяли участь науковці та викладачі з таких інституцій як Національний університет «Львівська політехніка», Державна установа «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України», Львівський національний університет імені І. Франка, Інститут народознавства НАН України, Національний інститут стратегічних досліджень, а також представники від Львівської, Тернопільської та Івано-Франківської обласних державних адміністрацій, Львівської міської ради, представництва Міжнародної організації з міграції в Україні, представництва Міністерства закордонних справ у західному регіоні та Посольства Італійської Республіки в Україні.

Робота Симпозиуму відбувалася у форматі доповідей та дискусій за круглим столом. Свої доповіді представили на обговорення Олена Малиновська, д. н. з держ. управління, головний науковий співробітник Національного інституту стратегічних досліджень, Ігор Марков к. істор. н., докторант Інституту народознавства НАН України, які представили детальний аналіз сучасних міграційних тенденцій, зокрема динаміку міграційних трендів та специфіку української міграції до Італії. Паоло Феррі, генеральний директор Патронато АКЛІ (Італія), Марко Кальветто, керівник служби послуг у сфері захисту Патронато АКЛІ (Італія), та Ярина Хомцій, керівник проєктів та програм БФ «Запорука», окреслили сучасну імміграційну політику Італії щодо українських мігрантів, зокрема охарактеризували останні зміни в італійському законодавстві та реструктуризацію інституційного забезпечення, а також представили практики у сфері захисту прав трудових мігрантів в Італії.

У ході роботи Симпозиуму було презентовано спільний українсько-італійський проєкт FORMA, метою якого є сприяння захисту прав українських трудових мігрантів в Італії та реємігрантів, які повертаються з Італії та претендують на соціальне забезпечення.

Підводячи підсумки роботи Симпозиуму, Ірина Ключковська, директор МІОКу, наголосила: «Дуже важливо, що сьогодні у центрі нашої уваги була людина та українська сім'я, задля якої розробляється міграційна політика, пишуться закони і розвивається міжнародна співпраця. На нашому Симпозиумі ми спільними зусиллями науковців, політиків, дипломатів та практиків досягнули синергії у пошуку шляхів розв'язання проблем існування української родини в контексті міграції до Італії».

2.2. Круглі столи:

- **Науково-практичний круглий стіл «Міграція і ринок праці: чи можливий транснаціональний захист українських трудових мігрантів?»**

30 травня, у приміщенні МІОКу відбувся науково-практичний круглий стіл «Міграція і ринок праці: чи можливий транснаціональний захист українських трудових мігрантів?», організований МІОКом спільно з Благодійною організацією «Благодійний фонд «Запорука».

Метою організаторів заходу було об'єднати зусилля науковців, експертів, представників державного та громадського секторів для аналізу проблем функціонування вітчизняного ринку праці, порушення прав працівників і практики посередництва у працевлаштуванні за кордоном з метою пошуку шляхів транснаціонального захисту прав українських трудових мігрантів.

Відкриваючи круглий стіл, модератор заходу Оксана П'ятковська наголосила, що «тема дискусії не є новою, однак в сучасних умовах вона набирає все більшої актуальності, оскільки, з одного боку, відбуваються істотні зміни міграційних трендів та міграційної поведінки населення, а з іншого – економічна криза в Україні, різке падіння доходу населення та проблеми формування ринку праці зумовлюють нові виклики, які вимагають пошуку нових механізмів їх подолання».

У вступному слові директор МІОКу Ірина Ключковська зазначила, що запропонована для обговорення тема лежить у площині професійного інтересу працівників МІОКу. «Вважаємо, – підкреслила Ірина Ключковська – що науково обґрунтовані висновки щодо трудової міграції – це та основа, на якій повинні базуватися рішення, що ляжуть в основу нормативно-правових актів захисту прав українських працівників та трудових мігрантів».

Під час круглого столу було презентовано українську частину результатів дослідження, здійсненого в рамках проекту «Назустріч посиленню транснаціональної співпраці у сфері трудового права з питань трудової міграції» (STRONGLAB) щодо трудової міграції з України та інших європейських країн до країн Вишеградської четвірки, який був реалізований міжнародним консорціумом у складі Multikulturní centrum Praha (Чехія), Fundacja «Nasz Wybór» (Польща), Centrum pre výskum etnicity a kultúry (Словаччина), AnBlok Kultúra- és Társadalomtudományi Egyesület (Угорщина), Благодійна організація «Благодійний фонд «Запорука» (Україна).

Презентувала дослідження одна з його авторів – Вікторія Володько, к. соц. н. викладач кафедри соціології Львівського національного університету ім. І. Франка та дослідник БО «Запорука». Серед спікерів круглого столу були експерти, які брали участь у виконанні цього дослідження, а також представники управління держпраці у Львівській області та Всеукраїнського об'єднання солідарності трудівників «Воля».

Цікаві запитання та відповіді, жвава дискусія та різносторонній підхід забезпечили ефективність, інформаційну насиченість та високу продуктивність заходу. Учасники не лише поділилися своїми науковими напрацюваннями, заслухали практиків у сфері зайнятості та захисту прав працівників, обговорили проблемні питання, зокрема «чи можливий транснаціональний захист українських трудових мігрантів», але й напрацювали нові ідеї для проведення подальших досліджень.

2.3 Семінари:

- **Науковий семінар «Міграційні тенденції української молоді в контексті мобільностей сучасного світу»**

22 березня МІОК спільно з Відділом соціальної антропології Інституту народознавства НАН України провів науковий семінар «Міграційні тенденції української молоді в контексті мобільностей сучасного світу».

У семінарі взяли участь представники різних інституцій, зокрема Національного університету «Львівська політехніка», Науково-дослідного Центру соціальної й демографічної політики та управління «ДЕМОС», Інституту народознавства НАН України,

ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.В. Долишнього НАН України», Аналітичного центру CEDOS, Представництва ВБФ «Запорука» у Львівській області.

На семінарі було обговорено проблеми глобальної мобільності молоді, особливості мобільності українських фахівців ІТ-сектору та міграційних настроїв української студентської молоді в умовах візової лібералізації, також було проаналізовано міграційні тенденції української молоді в контексті модернізації України і обговорено особливості методології дослідження українських мігрантів за кордоном. Окрему увагу було приділено питанню участі України у транзитних міграціях та транскордонних мобільностях на Євразійському просторі.

Семінар відбувався у форматі доповідей та дискусій за круглим столом.

Відкриваючи семінар, директор МІОКу Ірина Ключковська наголосила на актуальності проведення такого типу заходів, зокрема поглибленні комунікації та спілкування між науковцями з різних інституцій для обговорення важливих питань, а також підкреслила актуальність теми міграції української молоді в сучасному глобалізованому світі.

Свої доповіді представили на обговорення Ігор Марков, к.істор.н., докторант Інституту народознавства НАНУ, наукові співробітники Відділу соціальної антропології Інституту народознавства НАНУ і к.істор.н. Петро Чорній, к.соц.н. Данило Судин та Ганна Заремба-Косович, а також наукові співробітники МІОКу к.екон.н. Оксана П'ятковська та Юрій Марусик.

У ході роботи семінару було презентовано результати досліджень, проведених у рамках різних міжнародних проектів, зокрема EURA-NET (Transnational Migration in Transition: Transformative Characteristics of Temporary Mobility of People), YMOBILITY (Youth mobility: Maximizing opportunities for individuals, labour markets and regions in Europe), STIM Project (Social Transformation and International Migration in the 21st Century) та ін.

Наукові доповіді, виступи й дискусії на семінарі дали можливість здійснити продуктивний обмін результатами наукових досліджень у сфері міграцієзнавства, а також зміцнити зв'язки між науковими інституціями для подальшої співпраці та ініціювання нових дослідницьких проектів.

2.4. Презентації:

- **«Факти мають значення» за участю спостерігача СММ ОБСЄ в Україні Майкла Саллівана**

6 березня у Львівській політехніці було організовано семінар за участю спостерігача СММ ОБСЄ в Україні Майкла Саллівана «Факти мають значення». Він презентував діяльність Спеціальної моніторингової місії (СММ) Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) в Україні.

Ідея цієї зустрічі з'явилася після 19 грудня 2017 року, коли працівники Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Львівської політехніки разом із представниками Інституту права та психології Університету брали участь в обговоренні діяльності Місії ОБСЄ на заході та сході України, яку проводив заступник голови СММ ОБСЄ Олександр Хуг. Саме тоді було досягнуто домовленості про візит представників СММ ОБСЄ до Львівської політехніки.

Візит розпочався із зустрічі Майкла Саллівана з ректором Львівської політехніки професором Юрієм Бобалом, на якій були також присутні Ірина Ключковська, директор МІОКу, Володимир Ортинський, директор ІНПП, Роман Корж, проректор Університету, та Наталія Гоц, керівник центру міжнародної освіти. Під час тривалих перемовин було обговорено можливості налагодження взаємовигідної співпраці Львівської політехніки з СММ ОБСЄ.

Оксана П'ятковська, модератор заходу, старший науковий співробітник МІОКу, представила гостей та окреслила основні завдання і напрями роботи ОБСЄ та СММ ОБСЄ.

«Ми вирішили, що для наших студентів і викладачів було б корисно й цікаво поспілкуватися з представниками цієї Місії. А також це буде добра нагода для налагодження співпраці. Адже факти, які завдяки місії ОБСЄ розсилають по цілому світу, дають змогу об'єктивно аналізувати ситуацію в нашій країні. І завдяки цьому зрозуміти, що це не внутрішній конфлікт, а війна, спричинена російською агресією. Для студентів це безцінний досвід. Адже діяльність ОБСЄ багатовекторна і стосується захисту прав людини, аспектів юридичних питань, національних меншин тощо. Думаю, що в майбутньому за бажанням обох сторін може розвинути цікава і потрібна, особливо в умовах агресії РФ, співпраця» — сказала співорганізатор зустрічі, директор МІОК Ірина Ключковська.

Майкл Салліван ознайомив присутніх з напрямками роботи Місії, розповів, у яких умовах їм доводиться працювати.

«Наша робота полягає передовсім в тому, щоб дослідити реальну ситуацію. Ми багато спілкуємося з людьми, які проживають на території, де ведуться бойові дії. Звітуємо про те, що відбувається по обидві сторони зони конфлікту. Одне з наших завдань—аналізувати ситуацію з дотриманням прав людини. Адже в деяких селищах надзвичайно складні життєві умови. Так, ми не гуманітарна організація і не доставляємо гуманітарну допомогу, але ділимося інформацією з волонтерськими організаціями, які можуть зарадити цим людям. Ще один напрям діяльності—налагодження діалогу. Для нас важливо посадити дві сторони за стіл переговорів і допомогти їм домовитися, але ми не беремо участь у цьому процесі. А також допомагаємо відновлювати та реконструйовувати постраждалі від обстрілів об'єкти як, наприклад, відновити електрифікацію, газопроводи тощо. Для цього ми звертаємося до обох сторін конфлікту, щоб припинили обстріли на час ремонтних робіт»—розповів представник ОБСЄ.

Серед запитань, які цікавили присутніх, були й досить гострі, зокрема про те, чи місія ОБСЄ знає і може засвідчити, звідки прилітають снаряди.

«Дещо ми можемо знати, а дещо ні. Коли відбувається обстріл, то можемо сказати, який вид зброї використали, з якої дистанції і під яким кутом стріляли, кількість пострілів, траєкторію руху. Цю роботу проводять спостерігачі, які колись були військовими. Та ми фіксуємо це лише як статистичні дані й звітуємо про це, передаючи інформацію на вищий рівень. Я розумію, чому люди часто невдоволені нашою роботою. Та якщо ми почнемо робити політичний аналіз ситуації, то жодної об'єктивності в нашій роботі вже не буде»— підкреслив Майкл Салліван.

Велика кількість запитань свідчила про інтерес до роботи Місії в Україні. Студенти і викладачі ІНПП та працівники МІОКу після зустрічі ділилися враженнями, висловлюючи сподівання на розвиток співпраці з Місією, зокрема очікуючи візиту Олександра Хуга до Університету.

Додаток № 5

3. Аналітичні дайджести та інфографіки:

Науковці Інституту Оксана П'ятковська, Юрій Марусик та Вікторія Гойсан протягом року підготували аналітичні дайджести, які містять короткий огляд аналітичних записок, експертних оцінок, оприлюднених у ЗМІ, наукових публікацій та інших інформаційних джерел щодо проблем міграції, зокрема:

1. «Чи впоралась Європа з міграційною кризою?», Юрій Марусик (30 січня);
2. «BREXIT: імміграція «до» та «після» референдуму», Вікторія Гойсан (7 травня);
3. «Імміграційна політика «нульової терпимості» Дональда Трампа», Оксана П'ятковська (29 жовтня).

Інфографіки:

Провідний соціолог МІОКу Вікторія Гойсан створила на основі даних Департаменту ООН із соціальних та економічних питань і Державної прикордонної служби такі інфографіки:

1. «Українські мігранти у світі» (27 лютого);
2. «Українські мігранти в Африці» (5 березня);
3. «Українські мігранти в Австралії та Океанії» (30 березня);
4. «Українські мігранти в Північній Америці» (5 травня);
5. «Українські мігранти в Латинській Америці та країнах Карибського басейну» (7 травня);
6. «Українські мігранти в Азії» (23 травня);
7. «Українські мігранти в Європі» (11 червня);
8. «Куди найбільше подорожують українці?» (26 вересня).

Додаток №6

4. Конференції у партнерстві:

• Діаспора в об'єктиві юних дослідників МАН

4 травня в приміщенні МІОКу відбулося секційне засідання Міжнародної учнівської науково-практичної конференції «Україна очима молодих», організованої Львівською обласною Малою академією наук учнівської молоді.

У секції на тему «Історичні та новоутворені етнічні спільноти на території України кінця ХХ початку ХХІ століття (на прикладі свого регіону)» взяли участь дванадцять доповідачів – учнів з різних областей України, а також їхні наукові керівники, вчителі, представники Малої академії наук та МІОКу.

Засідання секції розпочала Любомира Шевчук, модератор заходу, методист КЗ ЛОР «Малої академії наук учнівської молоді», яка привітала всіх учасників конференції та окреслила тематику доповідей і регламент роботи секції.

Ірина Ключковська, керівник секції, директор МІОКу, відкриваючи роботу секційного засідання зазначила: «Нашою цільовою аудиторією є молодь-молодь в Україні, молодь за межами України, студентська молодь. Дуже цікава тема секційного засідання, оскільки сьогодні відбувається процес гармонізації українського законодавства з європейським. Етнонаціональна політика для України є дуже важлива. Нещодавно була створена експертна група, що працюватиме над розробкою правових актів і законів, якими керуватиметься наша держава в етнонаціональній політиці».

Ірина Михайлівна подякувала молодим науковцям за те, що обрали цікаві та актуальні теми для досліджень і побажала, щоб доповідачі не тільки глибоко розкрили проблематику своїх наукових розвідок, а й почерпнули нові знання. «Ви кращі з кращих і за кілька років станете елітою української нації», – сказала вона.

Мирослава Влах, автор теми секції, доцент кафедри економічної і соціальної географії ЛНУ ім. Івана Франка, відзначила актуальність досліджень, виконаних учнями з різних регіонів України, зокрема, у контексті важливості вивчення історії формування етнографічного складу населення України та його сучасного стану. За словами Мирослави Романівни, молоді дослідники вже довели, що вони здатні бути успішними, адже зуміли виконати надзвичайно важливі роботи.

У рамках засідання секції було заслухано 12 доповідей, після кожної з яких відбулася дискусія між учасниками конференції та присутніми.

За результатами засідання усі доповідачі отримали грамоти від Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка», які вручила Ірина Ключковська, директор МІОКу.

Перелік виголошених доповідей:

«Генезис Кримськотатарської етнічної спільноти Новотроїцької локалізації». Жук Валерія, учениця 9 класу Отрадівської ЗОШ І-ІІІ ст. Новотроїцької районної ради Херсонської області.

«Бойківська діаспора на Донеччині: до проблеми денаціоналізації етносу». Регунова Віолета, учениця 11 класу Слов'янського педагогічного ліцею Слов'янської міської ради Донецької області.

«Етнічний вінок Придунав'я». Шумейко Ганна, учениця 10 класу Мирнівської ЗОШ І-ІІІ ступенів Кілійського району Одеської області.

«Трагічна доля євреїв Білої Церкви. Пам'ятні місця». Дзюба Марія, учениця 9 класу Білоцерківського колегіуму Білоцерківської міської ради Київської області.

«Депортація жителів села Антонівці». Трощанська Вікторія, учениця 9 класу Шумської ЗОШ І-ІІІ ст. №1 Тернопільської області.

«Ковельські вірмени: історична частина українського населення краю». Чак Анастасія, учениця 9 класу ЗОШ №10 м. Ковеля Волинської області.

«Особливості структури етнічної ідентичності підлітків в умовах кроскультурної взаємодії». Онищенко Вікторія, учениця 11 класу КЗО «СЗШ №88» Дніпровської міської ради.

«Політика створення національних районів в СРСР 30-их років: крок вперед, два назад (на прикладі Пулинського німецького та Мархлевського польського національних районів на Житомирщині)». Гаврилюк Костянтин, учень 10 класу Вацлавпільської гімназії Пулинського району Житомирської області.

«Мешканці запорізького краю». Кочеванова Жанна, учениця 10 класу Запорізької гімназії №6.

«Динаміка співвідношень різних спільнот і груп в етнічній структурі населення Львівщини кінця ХХ поч. ХХІ ст.». Король Роксоляна, учениця 9 класу Львівської гімназії «Престиж» з поглибленим вивченням іноземних мов.

«Окремі тенденції зміни етнонаціонального складу населення Львівщини кінця ХХ поч. ХХІ ст.». Кудибовська Анастасія, учениця 8 класу Зимноводівської ЗОШ №1 Пустомитівського району Львівської області.

«Історичні та новоутворені етнічні спільноти на території України кінця ХХ поч. ХХІ ст. (на прикладі Сумської області)». Козодав Марина, учениця 11 класу Охтирської загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. №11 Сумської області.

• **Українсько-польський форум «Транскордонне співробітництво та спільний європейський простір»**

Упродовж двох днів, 7–8 червня, у Львівській політехніці тривав масштабний ІV українсько-польський науковий форум «Транскордонне співробітництво та спільний європейський простір: теорія, практика і нові можливості» співорганізатором якого був МІОК. Захід організували Інститут гуманітарних і соціальних наук Львівської політехніки та Інститут політичних наук Вармсько-Мазурського університету в Ольштині.

Політики, науковці з України та Польщі зібралися, щоб обговорити особливості та економічний вимір транскордонної співпраці, перспективи малого прикордонного руху.

У межах форуму обговорили дві теми: «Роль транскордонного співробітництва у формуванні спільного європейського простору» та «Безпека та транскордонне співробітництво: відповіді на нові виклики». А під час круглого столу дискутували про «Підсумки першого року безвізового режиму між Україною та ЄС: факти, тенденції і завдання». Окрім цього, в межах форуму відбулися Інформаційні дні «RI-Links2UA | Horizon 2020 Info Day», які організував

Національний контактний пункт «Дії Марії Кюрі для розвитку навичок, навчання та кар'єри» Львівської політехніки, за підтримки проекту RI-Links2UA.

З ключовою доповіддю на тему «Транскордонне співробітництво як солідарність vs національний егоїзм» на дискусійній панелі А «Роль транскордонного співробітництва у формуванні спільного європейського простору» виступила Ірина Ключковська, директор МІОКу. На секції «Економічний та міграційний виміри транскордонного співробітництва у Європі» працівники МІОКу Оксана П'ятковська виступала з доповіддю на тему «Формування транскордонного ринку праці в сучасних умовах української трудової міграції до Польщі», а Юрій Марусик на тему «Інструменти обмеження перетину кордонів в умовах Європейської міграційної кризи».

Учасницею форуму була й виконувач обов'язків президента Парламентської асамблеї НАТО, колишня міністр оборони Литви, одна з ініціаторів створення українсько-польсько-литовської миротворчої бригади Раса Юкнявічене. Вона прибула до Львова на запрошення члена постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській асамблеї НАТО, народного депутата від Львівщини Оксани Юрини. Це перший візит пані Юкнявічене до Львова, на який делегація покладає багато сподівань.

Цей вже щорічний захід став ефективною платформою для налагодження українсько-польських взаємин у межах освітньо-наукового простору, інститутів громадянського суспільства та органів державної влади різного рівня.

- **Екуменічний соціальний тиждень УКУ**

Цього року МІОК долучився до організації Екуменічного соціального тижня. Працівники Інституту взяли участь у відкритті заходу та відкритій дискусії «Молодь. Віра. Покликання» (4.10.2018), а також провели воркшоп на тему «Мігрувати, але не покидати?» (6.10.2018).

Воркшоп відбувся в межах Виставки-ярмарку громадських організацій Всеукраїнського суспільного форуму «ХІ Екуменічний соціальний тиждень. Молодь-Віра-Покликання». Працівники МІОКу познайомили учасників із основними поняттями у сфері міграції та з тим, наскільки різноманітними можуть бути міграційні процеси. Наші гості отримали та систематизували знання, що міграція може бути різною за метою: працевлаштування, навчання чи отримання притулку. Крім цього, фасилітатори звернули увагу і на термін переїзду, адже люди можуть мігрувати як тимчасово, так і назавжди.

Оскільки в сучасному світі зупинити міграцію неможливо, обговорювали, як з її допомогою отримати користь не лише для себе, а й для сім'ї, місцевої громади чи навіть цілої країни.

Учасники воркшопу пропонували свої варіанти як максимізувати користь від міграції на різних рівнях. Найактивніші з них отримали подарунки – книги «Життя – Тобі...» та «Діти емігрантів про себе». Ці видання є результатами проектів реалізованих МІОКом спільно з дітьми з України та з-за кордону.

5. Наші візити:

Участь у міжнародній конференції «Ситуація української меншини та українських мігрантів у Польщі»

28 березня Оксана П'ятковська, старший науковий співробітник МІОКу, взяла участь у міжнародній конференції «Ситуація української меншини та українських мігрантів у Польщі», яка відбулася у Варшаві (Польща) у приміщенні Бюро Речника громадянських прав Республіки Польща. Співорганізатором заходу виступила ГО «Об'єднання українців у Польщі» (ОУП).

Участь Оксани П'ятковської у конференції створила хороші можливості для налагодження контактів з науковцями та експертами з Польщі для подальшої співпраці з Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка», а також для обговорення та обміну думками щодо проблем української міграції у Польщі, адже на конференції було присутнє широке коло науковців, експертів, дипломатів, політиків, а також представників громадського сектору.

Ключовим елементом заходу стала презентація звіту ОУП, який можна назвати найбільшим аналітичним і правовим системним доробком на тему української меншини та мігрантів з України у Польщі під кутом зору їхнього функціонування в суспільстві, останньої хвили зростання агресії щодо цієї групи та випадків дискримінації. Документ містить дослідження у різних площинах: це і опис дискурсу щодо громадян Польщі української національності та мігрантів з України; і аналіз задокументованих і зголошених до відповідних органів фактів злочинів з ненависті й таких, що містять мову ненависті; і системного моніторингу текстів в Інтернеті щодо ставлення до українців. Голова ОУП Петро Тима у вступній частині звіту пояснює, в яких умовах формувалася і перебувала українська меншина в Польщі з моменту Акції «Вісла», який зв'язок вона мала з Україною та її громадянами, а також як ці дві групи впливають одна на одну та взаємодіють у сучасних умовах.

«Нашою ціллю було задокументування і опис явищ щодо сприйняття української меншини та мігрантів з України. Йшлося про відображення ставлення до меншини і мігрантів різних груп польського суспільства, активних у громадській сфері, політиці та медіа. Другою ціллю була протидія будь-яким формам дискримінації на національному ґрунті щодо цих двох груп. Також у процесі реалізації проекту, як і у звіті, через наростання негативних тенденцій (зріст якісний і кількісний) акцент був покладений на явища різного типу антиукраїнських дій, що виникають у Польщі», – наголосив Петро Тима.

Особливу увагу у звіті присвячено новому явищу в польському суспільстві, а саме – загрозі для трудових мігрантів з України.

В рамках конференції було також обговорено проблематику права спільної пам'яті українсько-польської історії та політики підтримки ідентичності меншин у Польщі, правових проблем українських трудових мігрантів у Польщі та локальної політики інтеграції мігрантів.

- **Участь у проекті Erasmus+ «Migration – Challenge for the world»**

4-11 травня науковий співробітник МІОКу Юрій Марусик брав участь у другому етапі проекту Erasmus+ «Migration – Challenge for the world» що відбувся в Руставі (Грузія). Учасниками тренінгу були представники з Азербайджану, Вірменії, Грузії, Італії, Німеччини, Польщі, Туреччини та України.

Під час тренінгу представники кожної країни презентували організації, до діяльності яких вони залучені. Юрій Марусик представив діяльність Інституту. На проекті було представлено програму Erasmus+, а організація International Center for Peace and Integration (ICPI) провела для учасників тренінгу презентацію про міграційну ситуацію у Грузії та світі. Крім цього, учасники проекту відвідали низку інших організацій, що займаються інтеграцією мігрантів. Також відбулися тренінги із застосування інтерактивних методів навчання молоді, зокрема, і на міграційну тематику. Учасників тренінгу навчили основних навиків проектного менеджменту в рамках програми Erasmus+.

Оскільки однією з частин проекту було представлення своїх досліджень, Юрій Марусик висвітлив міграційну ситуацію в Україні та ознайомив публіку з результатами опитування щодо міграційних настроїв студентів в умовах візової лібералізації, яке провів МІОК у Національному університеті «Львівська політехніка».

- **Участь у проекті Erasmus+ «Building Bridges, Breaking the Walls: Managing Refugee Crisis in Europe»**

З 20 по 28 листопада науковий співробітник МІОКУ Юрій Марусик брав участь у проекті Erasmus+ «Building Bridges, Breaking the Walls: Managing Refugee Crisis in Europe», що відбувся в Єревані (Вірменія). Тренінговий курс стосувався питань радикалізації, дискримінації та нетерпимості щодо мігрантів у європейських країнах.

Учасниками тренінгу були представники з Вірменії, Швеції, Норвегії, Фінляндії, Італії, Молдови, Румунії, України, Данії, Туреччини, Чехії, Греції, Німеччини, Грузії, Португалії. Під час тренінгу представники кожної країни презентували організації, до діяльності яких вони залучені. Юрій Марусик представив діяльність Інституту та Львівської політехніки.

На проекті було презентовано програму Erasmus+, зокрема, такі її елементи як European Voluntary Service та European Solidarity Corps, а представники Вірменського представництва Управління Верховного комісара ООН у справах біженців провели для учасників тренінгу презентацію про міграційну ситуацію у Вірменії та світі. Крім цього, учасники проекту відвідали неурядову організацію Alerro, що працює над інтеграцією сирійських біженців у Вірменії. Організатори провели майстер-класи з роботи з молоддю із використанням методів неформального навчання та надали можливість учасникам проводити власні заходи. Юрій Марусик в рамках Open Space провів воркшоп Our Tags стосовно міграційної проблематики та антиімміграційних настроїв.

Учасники з кожної країни презентували свої дослідження, які стосувалися міграційної історії, демографічної картини, міграційної політики, інтеграції та реінтеграції мігрантів у своїх країнах. Українська команда висвітлила міграційну ситуацію в Україні та ознайомила публіку з результатами дослідження міграційних настроїв студентів в умовах візової лібералізації, яке провів МІОК у Національному університеті «Львівська політехніка». Після виступів та дискусій учасники поділилися своїми відгуками про проект та дізналися про наступний етап тренінгу, який відбудеться у Швеції у 2019 р.

Участь у проекті дала можливість не лише представити іноземним учасникам та організаторам здобутки МІОКУ у галузі наукових досліджень та проектів, але й встановити корисні контакти з представниками організацій з багатьох країн світу, що сприятиме нашій майбутній співпраці.

Додаток № 7

IV. Проект «Відкриймо для України українську діаспору»

У межах цього проекту проводили різні заходи, зокрема: діалоги, круглі столи, виставки, творчі вечори, зустрічі та презентації здобутків культурних діячів, науковців, педагогів, політиків, голів та учасників громадських організацій української зарубіжної спільноти, які досягли великих успіхів і визнання в країнах свого проживання.

За звітний період у рамках проекту «Відкриймо для України українську діаспору» МІОК працював за такими напрямками:

1. Співпраця зі СКУ

У співпраці зі СКУ продовжено роботу над проектами:

• Виставка «Світовий Конгрес Українців: вчора, сьогодні, завтра»

Виставку створили працівники Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою за підтримки Світового Конгресу Українців з нагоди 50-ліття СКУ під керівництвом Андрія Яціва. Архівні матеріали були надалі СКУ та Центральним державним архівом зарубіжної українки. У матеріалах виставки висвітлено історію та діяльність Світового Конгресу Вільних Українців (1967–1993 рр.) та Світового Конгресу Українців (1993–2017 рр.), представлено найвагоміші проекти СКУ, подано біографії відомих діячів СКУ та української діаспори, унікальні архівні документи, історичні фотографії та відеофільми.

Метою виставки є поширення знань про Світовий Конгрес Українців та популяризація їхньої діяльності серед широкого кола громадськості в Україні та світі. Організатори ставлять собі за мету ознайомити українців з різних регіонів України з роботою найавторитетнішої української організації у світі та долучити молодь і різні середовища громадськості до поширення інформації про історію та діяльність СКУ, а також до участі у просвітницьких проектах, спрямованих на співпрацю зі світовим українством.

Проведено презентацію виставки напередодні XI Конгресу Світового Конгресу Українців. Команда МІОКу: директор Ірина Ключковська, заступники директора Андрій Яців та Оксана П'ятковська, науковий співробітник Юрій Марусик:

- **у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (КПНУ)**

Презентація відбулася 1 листопада за підтримки Світового Конгресу Українців та сприяння адміністрації Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, зокрема, Романа Білика, керівника відділу наукової роботи і міжнародних зв'язків Університету. Перед офіційним відкриттям делегацію МІОКу прийняв ректор КПНУ д. істор. н., проф. Сергій Копилов, який підкреслив вагоме значення української діаспори у становленні та розвитку української держави. За його словами, студенти мало знають про світове українство, тому Ректор подякував МІОКу за цікаву просвітницьку ідею та висловив сподівання на співпрацю.

Приємно, що в Університеті ім. Івана Огієнка добре знають про Львівську політехніку, її наукові школи. Ми відчули, який авторитет має наш Університет у Кам'янці-Подільському. Відкриття мультимедійної виставки відбулося у фойє головного корпусу КПНУ за участі численної кількості викладачів та студентів Університету. Іван Конет, проректор із наукової роботи КПНУ, у вітальному слові підкреслив важливість презентації в рік відзначення 100-літнього ювілею Університету, першим ректором якого був Іван Огієнко, та передав видані з цієї нагоди книги для бібліотеки МІОКу.

Команда МІОКу презентувала присутнім ідею створення виставки, її структуру, співпрацю Інституту зі світовою українською спільнотою, низку заходів, проведених спільно зі СКУ впродовж 2017 року та присвячених відзначенню його 50-ліття, розповіли про діяльність Інституту.

Особливе зацікавлення викликали відеоролики про СКУ, створені студентами кафедри журналістики Львівської політехніки.

Андрій Яців закликав студентів КПНУ долучатися до поширення інформації про історію та діяльність Світового Конгресу Українців – найавторитетнішої української організації у світі, а також до участі у просвітницьких проектах, спрямованих на співпрацю зі світовим українством.

Ірина Ключковська зазначила, що просвітницький проект дає можливість не лише ознайомитися з діяльністю СКУ як найавторитетнішою українською громадською організацією за кордоном, але є нагодою заохотити та залучити студентство до дослідницької роботи з вивчення української діаспори, яка, на жаль, надалі залишається terra incognita для більшості молодих людей.

- **у Донецькому національному університеті ім. Василя Стуса (м. Вінниця)**

Презентація відбулася 30 жовтня за підтримки СКУ та сприяння адміністрації Стусівського університету в екзилі, зокрема ректора, д.юрид.н., проф. Романа Гринюка та проректора з наукової роботи, д.екон.н., проф. Іллі Хаджинова.

Презентація виставки напередодні XI Конгресу СКУ ставила на меті актуалізувати серед академічної студентської молоді питання необхідності поглиблення співпраці держави та світового українства.

До експонатів «мандрівної» виставки, яку раніше було презентовано у Львові, Києві, Полтаві, Запоріжжі, Дніпрі, Естонії, Брюсселі, Парижі та Торонто, додатково увійшли матеріали експозиції про вшанування жертв Голодомору 1932-1933 рр. «Україна пам'ятає – світ визнає». Вони слугують логічним доповненням до інформації про діяльність СКУ, а також сприяють вивченню та поширенню знань про Голодомор-геноцид, що вкрай важливо у 85-ту річницю вшанування цієї трагічної сторінки історії України.

У своєму вітальному слові Ілля Хаджинов наголосив на важливості розповсюджувати знання про Світовий Конгрес Українців та популяризувати діяльність СКУ серед широкого кола студентської молоді.

Андрій Яців розповів про ідею створення виставки та її структуру, а також про співпрацю МІОКу зі світовою українською спільнотою, низку заходів, організованих упродовж 2017 року та присвячених відзначенню 50-ліття СКУ. Звертаючись до студентської молоді та представників громадськості, Андрій Яців закликав долучатися до висвітлення інформації про історію та діяльність Світового Конгресу Українців – найавторитетнішої української організації у світі, а також до участі у просвітницьких проектах, спрямованих на співпрацю зі світовим українством.

Детальніше про провідні напрями роботи та реалізовані проекти Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою гостей заходу ознайомила Оксана П'ятковська. Юрій Марусик презентував два просвітницькі проекти Інституту, реалізовані в межах відзначення 50-ліття СКУ: «Цитати про значення та діяльність СКВУ та СКУ», а також «Молодь про Світовий Конгрес Українців», які стали структурним мультимедійним доповненням виставки. Усі гості мали нагоду переглянути відеоролик, який розкриває основні напрямки діяльності СКУ та ролик про гуманітарну роботу СКУ.

Ірина Ключковська зазначила, що зустріч зі студентами Донецького вишу є особливо важливою, оскільки одним із пріоритетів МІОКу є співпраця з академічними середовищами Східної України. До початку військової агресії на Сході ми мали чудовий досвід співпраці з донецькими вищими школами, і тепер користуємося нагодою її продовжити. «Не маю сумніву, – наголосила Ірина Ключковська, – що Стусівський університет, який тепер перебуває в екзилі, повернеться до рідного міста. Адже історія нам дає переконливі приклади як громадські організації, структури УНР повернулися на рідну землю після проголошення незалежності України, а останній президент УНР в екзилі Микола Плав'юк передав атрибути держави Президенту незалежної України».

На завершення заходу проректор Ілля Хаджинов подякував представникам МІОКу за ініціативу та надзвичайно цікаву презентацію виставки.

• Виставка «Україна пам'ятає – світ визнає» у Львівській політехніці

З нагоди чергової річниці Голодомору 1932–1933 років у вестибюлі головного корпусу Університету розгорнуто виставку «Україна пам'ятає – світ визнає». Її організував МІОК на підставі матеріалів Міжнародного координаційного комітету у справі Голодомору, який діє у межах Світового Конгресу Українців.

Головною метою комітету є діяльність із визнання парламентами країн світу Голодомору в Україні 1932–1933 років геноцидом українського народу. Йдеться також про перегляд, внесення змін та доповнень до наявних матеріалів про цю небачену в історії трагедію у шкільні програми, підготовку судових процесів над її винуватцями.

Відвідувачі виставки мали змогу дізнатися, що нині Голодомор визнали геноцидом українського народу парламенти 17 країн світу, зокрема, Австралії, Ватикану, Грузії, Екватору, Канади, Колумбії, Латвії, Литви, Мексики, Парагваю, Перу, Польщі, Португалії США.

Ця копітка й багатопланова робота стартувала ще у 1980-х роках, коли СКУ розпочав збирати докази і спогади очевидців Голодомору. Тоді ж була створена Міжнародна комісія з розслідування масового голоду в Україні, до складу якої увійшла низка відомих юристів та науковців. Це, зокрема, знана українська діячка в діаспорі Іроїда Вiniцька, правник, колишній суддя Федерального суду США Богдан Футей та інші.

Щороку СКУ проводить масштабну акцію «Незгасима свічка», під час якої цей символ нашої пам'яті про жертв Голодомору мандрує понад 30 країнами світу та всіма областями й містами України.

- **Проект «Цитати діячів української діаспори про Голодомор»**

З нагоди вшанування 85-тих роковин Голодомору Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою опублікував та поширив у соцмережах вибрані цитати діячів української діаспори про Голодомор. Це короткі, але сильні месенджі (21 цитата) з широкою географією, які дають нам розуміння, що незважаючи на те, коли, де і ким були українські емігранти, вони зберегли пам'ять про жертв Голодомору, і досягнувши професійних висот, відчували потребу розповісти світові про трагедію нашого народу.

- **Участь працівників МІОКу в XI Конгресі СКУ**

25-27 листопада у Києві відбувся XI Конгрес Світового Конгресу Українців. Конгрес пройшов під гаслом зміцнення української державності перед лицем небезпеки, яку становить діяльність Російської Федерації для України та всього світу.

З моменту свого створення в Нью-Йорку в 1967 році, Світовий Конгрес Українців (СКУ) (до 1993 року – Світовий Конгрес Вільних Українців) збирається кожні п'ять років для підведення підсумків своєї діяльності за звітний період, а також визначення напрямків майбутнього розвитку, в тому числі обрання нового Президента та керівних органів СКУ.

У роботі цього річного Конгресу взяли участь представники від МІОКу, а саме Ірина Ключковська, директор, Андрій Яців та Оксана П'ятковська, заступники директора.

Офіційне відкриття відбулося у неділю, 25 листопада, в приміщенні Національного спортивного комплексу «Олімпійський». Участь у події взяли Президент України Петро Порошенко, Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет, Патріарх Української Греко-Католицької Церкви Святослав, Апостольський Нунцій Римо-Католицької Церкви Монс. Клаудіо Гуджеротті, Муфтії Духовного управління мусульман України «Умма» Шейх Саїд Ісмаїлов, віце-прем'єри України Степан Кубів, Іванна Климпуш-Цинцадзе та В'ячеслав Кириленко, міністр закордонних справ України Павло Клімкін, голова Львівської обласної державної адміністрації Олег Синютка, народні депутати України, представники влади різних рівнів, керівництво та делегати Світового Конгресу Українців, громадські та культурні діячі.

У рамках урочистого заходу Світовий Конгрес Українців відзначив Ірину Ключковську, директора Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка», найвищою нагородою організації – медаллю св. Володимира Великого. Підставою для нагородження став особливий внесок директора МІОКу у піднесення іміджу Світового Конгресу Українців, розбудову українського громадського життя в діаспорі та підтримку України.

26 листопада в київському Президент Готелі відбулися перші робочі засідання XI Світового Конгресу Українців. Участь в події взяли 248 делегатів із 26 країн – представники численних організацій, що входять в структуру СКУ, а також гості. Робота засідань відбувалася у форматі сесій та круглих столів. Команда МІОКу також долучилася до засідань СКУ, зокрема, Ірина Ключковська – у роботі груп з обговорення питань розвитку українських громад у Західній та Східній Європі, Андрій Яців взяв активну участь у дискусії за круглим столом «Розвиток українських громад у Південній Америці». Цього ж дня також було оприлюднено звіти керівних органів та складових організацій СКУ за 2013-2018 рр.

27 листопада МІОК брав участь у сесійних засіданнях з таких питань: політика української національної пам'яті у світовому вимірі; міжнародна підтримка України в питаннях оборони, реформування та в гуманітарній сфері; роль діаспори в економічному розвитку України; роль діаспори у створенні позитивного іміджу України та українців у світі; кредитові спілки, громадські фундації та фандрейзинг в українській діаспорі; зміцнення світового українського молодіжного руху; взаєморозуміння та співпраця між українцями діаспори та етнічними і релігійними громадами країн світу. На сесійному засіданні «Питання закордонного українства: кроки для сприяння поверненню в Україну» Оксана П'ятковська виступила з доповіддю «Кроки для повернення закордонних українців. Quo Vadis?». Серед інших доповідачів цієї сесії були народні депутати України Оксана Білозір та Богдан Матківський, голова представництва СКУ в Україні Сергій Касянчук, докторант Інституту народознавства НАН України Ігор Марков та модератор сесії Юрій Чопик, голова Комісії СКУ з допомоги українським громадянам за кордоном.

Ірина Ключковська була ключовим спікером сесії «Формування свідомого українця через призму освіти, молодіжних організацій, культурно-мистецьких об'єднань та ін.», яка відбулася під модеруванням Анни Кісіль, новообраної голови СФУЖО, голови Ради культури СКУ.

Після сесійних засідань делегати СКУ ухвалили зміни до статуту організації, резолюцію сесійних засідань та бюджет на наступний рік. Після цього відбулися вибори Президента та керівних органів СКУ, зокрема Виконавчого комітету, Ради директорів та Наглядового комітету СКУ.

Новообраним Президентом СКУ став Павло Грод, першим заступником Президента СКУ – Стефан Романів, другим заступником – Анна Кісіль та третім – Андрій Футей.

Додаток №8

2. Семінари:

- **Науково-практичний семінар «Інноваційні методи збереження інтелектуальної спадщини української еміграції»**

7 листопада у стінах Львівської політехніки відбувся науково-практичний семінар «Інноваційні методи збереження інтелектуальної спадщини української еміграції». Захід організував Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою у співпраці з Інститутом журналістики і масової комунікації Класичного приватного університету м. Запоріжжя.

Робота семінару відбувалася у форматі доповідей та дискусій за круглим столом.

Ключову доповідь на семінарі виголосив Олег Богуславський, проф., д. н. з соціальних комунікацій, директор Інституту журналістики і масової комунікації Класичного приватного університету. У ході доповіді було презентовано проект зі збереження інтелектуальної спадщини української еміграції та розсіяння «Diasporiana» – найбільшу в Україні та світі електронну бібліотеку видань української діаспори, засновником якої є п. Богуславський. За словами доповідача, станом на 2018 р. на порталі зосереджено понад 16000 цифрових копій книжкових, періодичних, неперіодичних видань української діаспори, які безкоштовно доступні для ознайомлення широкому загалу.

У семінарі взяли участь науковці та представники з Національного університету «Львівська політехніка», зокрема Інституту гуманітарних та соціальних наук та Інституту права та психології, Центрального державного архіву зарубіжної україніки (м. Київ), Інституту журналістики і масової комунікації Класичного приватного університету (м. Запоріжжя), Львівського історичного музею, Львівської національної академії мистецтв, Львівського національного музею ім. Андрея Шептицького, Інституту народознавства НАН України, Львівської обласної бібліотеки для дітей, Наукової бібліотеки Львівського національного університету ім. Івана Франка, Державного архіву м. Львова, Львівської академії друкарства,

Львівської обласної універсальної наукової бібліотеки, Науково-технічної бібліотеки Львівської політехніки, Національного музею-меморіалу жертв окупаційних режимів «Тюрма на Лонцького», ГО «Агенція європейських інновацій», Львівського музею історії релігії, Інституту досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів, Львівської універсальної наукової бібліотеки.

У рамках семінару виступили Надія Лихолоб, головний архівіст Центрального державного архіву зарубіжної україніки, яка представила діяльність архіву та розповіла про хід оцифрування фондів та створення онлайн виставок документів; Роман Яців, к. мист., проректор Львівської національної академії мистецтв; Руслан Забілий, директор Національного музею-меморіалу жертв окупаційних режимів «Тюрма на Лонцького», який розповів про діяльність Електронного архіву Українського визвольного руху; Іван Сварник, директор Львівської універсальної наукової бібліотеки; Андрій Андрухів, к.тех.н., директор Науково-технічної бібліотеки Львівської політехніки; Назарій Лоштин, к.істор.н., завідувач відділу культурно-просвітницької роботи Наукової бібліотеки Львівського національного університету ім. Івана Франка; Ірина Ключковська, к.пед.н., доц., директор МІОК Національного університету «Львівська політехніка»; Іван Радковець, співробітник Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника, представник «Проекту збереження друкованої культурної спадщини» та ЛОО Українського товариства охорони пам'яток історії та культури та ін.

Доповіді, виступи і дискусії учасників семінару дали можливість здійснити продуктивний обмін думок, а також зміцнити зв'язки між різними державними інституціями та громадськими установами для започаткування співпраці та створення спільних проектів.

3. Презентації:

- **Презентація проекту «Пізнаємо правду разом»**

12 лютого стартував Проект Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) «Пізнаємо правду разом» на підтримку діяльності Українсько-Канадського Дослідчо-Документаційного Центру (УКДДЦ) / The Ukrainian Canadian Research and Documentation Centre (UCRDC), за участі студентів кафедри прикладної лінгвістики Львівської політехніки під керівництвом Людмили Бордюк, к. філол. н., доцента.

Мета проекту – поширення знань про діяльність УКДДЦ у молодіжних середовищах України шляхом популяризації проектів Центру, зокрема здійснення перекладів та розповсюдження інформаційних матеріалів з питань:

1. Голандські офіцери врятовані УПА;
2. Голокост та участь українців у порятунку євреїв;
3. Українці в збройних силах Канади;
4. Голодомор в Україні 1932-33 років очима нащадків.

Проект посприяв не лише удосконаленню перекладацької майстерності студентів Львівської політехніки, але й розвитку їх міжкультурної компетенції, поглибленню обізнаності молоді в історичних подіях України та кращому розумінню подій сучасності.

Для довідки:

Українсько – Канадський Дослідчо – Документаційний Центр (UCRDC) є громадською інституцією, яка збирає, каталогізує і зберігає матеріали, що документують історію, культуру та внесок українців для світу. UCRDC випускає документальні фільми, готує навчальні матеріали та спонсорує лекції, конференції і виставки з різних тем, що стосуються українських питань. UCRDC є неприбутковою організацією, яка шукає підтримку громади за допомогою збору коштів на свою діяльність. Центр функціонує як ресурсний, що документує

усну історію в оцифрованих аудіо- та відео форматах; текстові та фотографічні записи. Більшість із цих колекцій були каталогізовані.

Цілями УКДДЦ є:

- ✓ підвищувати інтерес до вивчення і дослідження української історії та історії українських канадійців;
- ✓ збирати, каталогізувати та зберігати інформацію, документи, книги, статті, фільми, аудіо- і відео касети та інші матеріали, що стосуються історії українців та українців Канади;
- ✓ створювати та підтримувати колекції дослідницької інформації, документів, книг, статей, фільмів, аудіо- і відеокасет та інших матеріалів, що стосуються української історії у цілому світі;
- ✓ здобувати та берегти пожертвування, колекціонувати цінні подарунки;
- ✓ підтримувати громадські проекти та дослідницьку діяльність шляхом організації семінарів, конференцій, лекцій та експозицій;
- ✓ підтримувати освітню діяльність інших організацій шляхом підготовки навчальних матеріалів про історію українців та українців Канади;
- ✓ підтримувати зв'язок з відповідними організаціями та установами такими як: Archival Association of Ontario, National Archives, Canadian Council of Archives й іншими які піддержують цілі УКДДЦ;
- ✓ УКДДЦ є членом Конгресу Українців Канади.

• Презентація проекту «Її Величність Книга. Даруймо!»

Започаткування нових традицій — те, що в діяльності Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків займає лівову частку діяльності. Саме тут постійно творять формати заходів, подій, зустрічей, співпраці, на які спрагле наше суспільство. 14 лютого МІОК, на чолі з директоркою Іриною Ключковською, запровадив нову традицію, приурочену до Міжнародного дня дарування книги — проект «Її Величність Книга. Даруймо!». Він відкриває літературну Україну для українського світу за кордоном. Незважаючи на те, що захід такого формату відбувався вперше, колективі МІОКу вдалося зацікавити найкращих видавців Львова та організувати справжній марафон дарування книжок українцям від українців, щоб розвивати співпрацю та дбати про розвиток української мови в діаспорі.

— Цей захід перший не лише у Львівській політехніці, а й у Львові. Дякуємо за різні ініціативи, зокрема, за цю можливість для читачів. Вдячний видавцям, які, незважаючи ні на що, продовжують свою справу. Старші покоління пам'ятають, скільки зусиль треба було докласти колись, щоб знайти цікаву книгу. Зараз таких проблем нема, треба лише мати бажання читати, — зазначив ректор Львівської політехніки професор Юрій Бобало. Коли виник задум цього заходу, найпершою, хто відгукнувся на заклик дарувати книги, була велика подруга МІОК Віра Білевич, яка представляла відому письменницю, поетку, музикантку та композиторку з Бразилії Віру Селянську (Вовк): — Дякую за честь представляти таку унікальну постать як Віра Вовк. Недаремно цей захід розпочали саме з подарунків від цієї діячки. Не знаю, чи ще хтось із письменників може змагатися з нею кількістю подарованих книжок. Вона дуже щедро їх розсилає по світу. Зважте, лише Києво-Могилянській академії подарувала понад 4,5 тисячі книг. Довідавшись про акцію МІОК, мисткиня запропонувала подарувати свою найновішу книгу студентам. Віра Вовк звернулася листом до присутніх заходу: «Автор пише й видає книжки особливо для вас. Він хоче передати якісь надумані картини, враження, погляди, переживання, одним словом, бажає з вами спілкуватися, знайти у вас своїх однодумців або співрозмовників. Без вас видання книжок не мало б ніякого оправдання. Якщо моя книжка принесе вам якусь радість, потіху, ідею, якість задоволення, буду вважати свій задум щасливим». Кожен з-поміж присутніх видавців мав нагоду через

жеребкування обирати країну та осередок, яким подарують свої видання. Цей момент був справді дуже цікавим, бо ніхто не знав, для кого несе подарунки. Отож видавництво «Срібне слово» передало свої книги Товариству об'єднання українців у Франконії (Німеччина), Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Світ» — українській школі «Материнка» ім. Дмитра Павличка у Варшаві (Польща), від видавництва «Апріорі» книги отримає українська недільна школа в Греції, видавництво «Старого Лева» подарувало свої видання українській суботній школі в Нідерландах «Веселка», видавництво «Каменярь» — Союзу українських студентів у Німеччині (Мюнхен), видавництво «Літопис» українській школі в місті Осло (Норвегія), видавництво Львівської політехніки передало подарунок Конгресові Українців Естонії. Велике зібрання своїх творів і творів покійної дружини, дисидентки, політичної та громадської діячки Ірини Калинець, передав український поет, лауреат Шевченківської премії Ігор Калинець. Подарунки українському світові за кордоном передали також і представниці «Союзу українок» та окремі автори, серед яких відомий журналіст і публіцист, головний редактор часопису «Універсум» Олег Романчук. Важливою частиною події було скайп-спілкування із представниками українців у всьому світі. Насамперед, ректор Політехніки професор Юрій Бобало поговорив із ректором Українського Вільного університету в Мюнхені Марією Пришляк. Це спілкування стало нагодою запросити на відвідини нашого вишу, а також продовжити тісну співпрацю між університетами. Юрій Ярославович подарував двотомове видання, видане до 200-річчя заснування Львівської політехніки. З-поміж усього найбільше захоплення присутніх викликало спілкування з наймолодшим на цій зустрічі українцем — семилітнім Захаром Лісковим, родом із Новоград-Волинська, який нині із батьками проживає у США. Про цього малого великого захисника писали мало не всі українські ЗМІ. Хлопчик знайшов помилку в британській енциклопедії «1000+ наукових фактів», видавництва Miles Kelly, де літак «Мрія» назвали російським. Захар записав емоційне відеозвернення до видавництва зі сподіванням, що помилку виправлять. Під час розмови Захар розповів трохи про свій відеоблог, а також про те, що в нього ані дня не минає без читання. Йому директорка МІОК Ірина Ключковська подарувала дві книги про Україну. Заступник голови Товариства «Просвіта» Львівської політехніки Надія Любомудрова закликала видавців і загалом охочих доєднатися до збору книг українською мовою дітям деокупованих територій, бо там їх дуже бракує.

• Презентація заходу «Волонтерство як духовна потреба»

14 березня у Львівській політехніці відбувся захід «Волонтерство як духовна потреба», організований Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою, за участю Анни Хранюк, громадської діячки та волонтера з Познані, а також представників громадськості, духовенства, волонтерів та студентів з України і з-за кордону.

Наголошуючи на важливості події Ірина Ключковська, директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою, зазначила: «Треба себе запитати: «А чи я зробив стільки добра, скільки я міг зробити?». «Ціль свободи є робити добро», – вчив нас Блаженніший Любомир. «Творіть добро!» – закликає Блаженніший Святослав. На щастя, маємо тисячі і тисячі людей в Україні і поза нею, які відчують духовну потребу допомагати, підтримувати, жертвувати. Їх тисячі. Ними багатий український світ. Усюди, де є українець у світі, є добра воля творити добро для ближнього, про яке говорять наші патріархи».

Захід розпочався з вітального слова проректора з науково-педагогічної роботи НУ «Львівська політехніка» Романа Коржа та виступу заступника директора МІОК Андрія Яціва, що представив аудиторії гостю з-за кордону – Анну Хранюк, з якою Інститут співпрацює вже багато років.

Анна Хранюк – українка за походженням, що народилася і виросла у Польщі, при цьому завжди зберігаючи дуже сильний і безперервний духовний зв'язок з Україною. Тривалий час пані Хранюк викладала українську мову в Познанському університеті імені Адама

Мішкевича, а трагічні події 2014 року в Україні стали поштовхом до того, що Анна Хранюк почала займатися волонтерством. Справою її життя стала допомога пораненим захисникам України, сім'ям героїв Небесної Сотні, вдовам і сиротам українських військових, що загинули, обороняючи Батьківщину. Про свою духовну потребу робити добро пані Хранюк висловила так: «Ми ділимося тим, чим маємо. Можна допомогти матеріально, пригостити морозивом, а можна запросити на екскурсію. Можна в різний спосіб допомагати. Головне – не бути самому, бо самому можна загубитися. Треба підключати інших. Всім людям треба давати шанс».

Свідченням того, що підтримка українців з-за кордону є надважливою, були сльози на очах присутніх під час перегляду відеозвернення від Оксани Максимішин-Корабель з Португалії, авторки поезії Майдану «Мамо, не плач». Зворушливі слова підтримки і вірші пані Оксани нікого не залишили байдужими.

З настановою бути добрішими, чинити за покликом серця, до присутніх звернувся отець Тарас Михальчук, військовий капелан Львівської архієпархії УГКЦ та душпастир Гарнізонного храму свв. апп. Петра і Павла у Львові, «Людина має дві волі: волю любити і робити особистий вибір і волю робити добро. Коли ці дві волі перетинаються, людина стає щасливою».

Про важливість волонтерського руху та, зокрема, про волонтерство у Львівській політехніці, розповіла Надія Любомудрова, доцент кафедри менеджменту персоналу та адміністрування Інституту економіки та менеджменту НУ «Львівська політехніка», заступник голови Товариства «Просвіта» Львівської політехніки, активний волонтер, за словами якої «волонтерство – це стиль життя, який ти обираєш, і вже ніколи не зійдеш з дороги».

Продовжуючи тему добра, небайдужості, наголошуючи на самопожертві тих, що першими віддали життя за Україну на Майдані, виступив журналіст-волонтер Роман Савчак, ініціатор видання книги-реквієму «Небесна Сотня», який охарактеризував волонтерство як явище, що здатне «здолати зло та втілити українську ідею».

На завершення заходу Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою, подарував гостям книги «Життя – Тобі...», щиро дякуючи за подвижницьку працю на благо України.

• Діалоги з Уолтером Орром Скоттом, письменником та волонтером

21 березня, у головному корпусі Національного університету «Львівська політехніка» відбулася зустріч з Уолтером Орром Скоттом, письменником та волонтером, який під час драматичних подій Революції Гідності долучився до боротьби за права українців, а від початку збройної агресії з боку росіян на Сході нашої держави безупинно допомагає українським військовим. Трагічні та героїчні баталії, що відбуваються сьогодні на наших теренах, Скотт описує у своїй малій прозі та віршах. Ці твори він уже встиг видати у двох збірках – «Повстань, Україно» (2014) та «Історія одного солдата» (2017). Презентація цих двомовних книжок (з оригінальними англійськими текстами та перекладами українською) якраз відбулася під час нашої розмови у стінах Політехніки.

Модерував подію Андрій Яців, заступник директора МІОКу. Він, власне, ознайомив аудиторію з біографією гостя. Пан Уолтер – відставний офіцер армії США (від 1966-ого до 1971-ого року служив санітаром у шпиталі військово-морських сил). Він оселився в Україні (у Жмеринці, що на Вінниччині) близько шести років тому. За час свого перебування тут, пан Скотт сповнився неймовірно сильним співпереживанням до долі нашого народу, глибоко вивчив історію України й пізнав нашу культуру. Тож не випадково назву заходу організатори сформулювали саме так: «Емпатія – дорога до миру і любові. Уолтер Опп Скотт про Україну й українців».

Ірина Ключковська, директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою, покликаючись на слова світлої пам'яті Ірини Калинець, засновниці МІОКу,

зауважила, що українській спільноті дуже важливо налагоджувати комунікацію не лише з нашою діаспорою, але й із тими іноземцями, які цікавляться Україною і пишуть про неї, досліджують її. «У своїх творах Скотт глибоко занурюється у психологію та ментальність звичайного українця, особливо, солдата, який повертається з фронту в мирне життя, – зазначила Ірина Ключковська. – Сьогодні важливо й те, щоб таких іноземців, які писатимуть правдиво про нашу історію і сьогодення ставало дедалі більше».

Своїми враженнями від творчості Уолтера Орра Скотта поділився Ігор Калинець, лауреат Шевченківської премії, поет, політв'язень, заступник директора МІОКу. «Божі діла несподівані. Мені не могло приснитися, що в Україні є письменник, який англійською мовою відповідає те, чого нас навчав Тарас Шевченко». Пан Ігор зачитував уривок з однієї з поезій гостя:

«Моя Україно,
я не прийшов на світ із твого лона,
але ти пригорнула мене
до своїх грудей,
наче кровного сина».

«Це – рядки, рівні Шевченковому молитовному зверненню до України, – зазначив Ігор Калинець. – Ви, пане Уолтере, починаєте балакати з нами, українцями, крізь призму слів Тараса Шевченка. Саме Шевченко дав Вам пізнання України і підвів до сучасного розуміння стану справ на нашій землі».

Назар Данчишин, поет, літературознавець, молодший науковий співробітник МІОКу, провів паралелі між творчістю Скотта і письмом авторів «утраченого покоління», зокрема Еріха Марії Ремарка, а також розглянув її в контексті сучасної української літератури про війну на Сході, передусім порівнюючи з поезією добровольця та волонтера Бориса Гуменюка («Вірші з війни») та есеїстикою учасника війни на Донбасі Артема Чеха («Точка нуль»). «Визначальною рисою «Історії одного солдата» Уолтера Орра Скотта є демонстрація долі звичайної людини (солдата) на тлі великих історичних подій, – сказав Назар Данчишин. – Тут є чудово написані новели та оповідання, де часто використовується давній прийом «Deus ex machina» (з лат. – Бог з машини), коли герої рятуються від загибелі фізичної чи моральної, по суті, за допомогою вищих сил».

Сам Уолтер Опп Скотт у своєму виступі наголосив на актуальних суспільно-політичних питаннях: «Сьогодні є проблема №1 і №1. Так, для мене це дві проблеми №1: корупція і російська агресія. Щиро кажучи, я розчарований мовчанням інтелектуальної спільноти України. Ми чуємо кілька поодиноких голосів, але де Стуси, Марченки й Чорноволи сьогодення? Я чую лише тишу».

Патріотів України пан Уолтер назвав «насінням Землі», яке «... падає дощем із неба, скроплюючи родючі чорноземи». Письменник резюмував: «Я не знаю, можливо, мине п'ять чи десять років... чи, може, навіть сто років віднині – та нехай ці слова промовляють нації світу: якщо хтось сумнівається, що люди бажають бути вільними... вільними від тиранії, несправедливості й гноблення; вільними, щоб стати суверенною, демократичною й успішною нацією, то нехай погляне на приклад народу України».

Подяку панові Скотту висловила Ірина Яремко, волонтерка, співкоординаторка «Центру забезпечення військових» при Народній Самообороні Львівщини. Вона звернулася до присутніх у залі студентів із закликом не бути байдужими і, зокрема, писати листи нашим солдатам на фронті, які чекають теплого слова і підтримки. До речі, кошти від продажу книжок, які, власне, можна було придбати під час заходу, Уолтер Опп Скотт пообіцяв передати на потреби української армії.

Літературно-мистецьку композицію на слова Уолтера Орра Скотта виконали учасники Народного театру-студії «Хочу» Народного дому «Просвіта» НУ «Львівська політехніка» під

керівництвом Анастасії Непомнящої. Вони декламували його вірші під акомпанемент скрипки, а також представили монолог солдата з оповідання «Повернення Миколи».

«Усміхатися в Україні – це нормально», – так каже пан Уолтер на своїй візитівці. Справді, усмішка – життєствердний знак нашої нації. Попри важкі випробування він закликав, не переставати бути оптимістами і вірити в нашу перемогу.

• Зустрічі зі Стефаном Романівим

17 квітня, в Актівій залі Національного університету «Львівська політехніка» з нагоди 85-ої річниці Голодомору відбулася зустріч організована Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) спільно з Народним домом «Просвіта» Львівської політехніки з головою Міжнародного координаційного комітету у справі Голодомору, генеральним секретарем Світового Конгресу Українців (СКУ), президентом Союзу українських організацій Австралії, головою Проводу ОУН– Стефаном Романівим (Мельбурн, Австралія).

Ця подія стала продовженням традиції Львівської політехніки, адже 25 років тому саме в її стінах вперше у Львові відбувся захід, присвячений пам'яті жертв Голодомору (на честь 60-их роковин трагедії), і відтоді в нашому університеті такі зустрічі відбуваються щороку.

У своєму виступі Стефан Романів узагальнив досвід СКУ (з 1967 до 1993 – СКВУ) та всього закордонного українства, яке в умовах бездержавності поширювало у світі правду про Голодомор. Він наголосив, що це питання поряд зі здобуттям Української Самостійної Соборної Держави та збереженням національних і релігійних традицій завжди було в переліку ключових для української діаспори. Вагомим результатом її діяльності стало створення (1985 р.) і подальша активна дослідницька робота очолюваної Джеймсом Мейсом Комісії США щодо голоду в Україні (з англ. – Commission on the Ukraine Famine). Як наслідок, висновки Комісії про безпосередню роль Сталіна в організації цього страшного злочину проти української нації склали основу для подальшого визнання Голодомору геноцидом у парламенті США.

Також Стефан Романів поділився з аудиторією особливостями часто невидимої роботи, яку проводив і проводить СКУ в питанні розголосу інформації про злочин Голодомору. Зокрема, 2008 року в Австралії започаткували естафету Незгасимої свічки пам'яті, яку пронесли 33-ома країнами світу на честь невинно убієнних жертв Великого Голоду: «Так розпочалася кампанія «Україна пам'ятає – світ визнає», суть якої полягала в роботі за двома напрямками. З одного боку, у самій Україні потрібно було говорити більше про Голодомор, адже там мало знали про нього, а якщо знали, то лише версію радянської влади. З іншого боку, ми почали роботу з міжнародною спільнотою, парламентами різних країн, ООН, щоб домогтися визнання Голодомору геноцидом».

Щодо подальших кроків СКУ в цій справі пан Романів зазначив: «Разом із Міністерством закордонних справ та Верховною Радою України ми створюємо базу матеріалів і будемо координувати роботу в кожній країні, щоб знову і знову торкатися цього питання в парламентах різних країн. Відтак, розпочали цю розмову в Австралії, аби впродовж 2018 року ухвалити резолюцію щодо визнання Голодомору геноцидом». Також СКУ створює нову організацію, що покликана об'єднати нащадків, чії родини пережили Голодомор.

Під час зустрічі з першим проректором НУ «ЛП», професором Володимиром Павлишем та проректором із науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків НУ «ЛП», професором Олегом Матвійківим, пан Романів висловив подяку «політехнікам» за систематичну підтримку діяльності СКУ і проведення низки заходів, присвячених діяльності світового українства.

Своєю чергою Володимир Павлиш зазначив: «Світ не чув голосів українців з України, поки вони не злилися в унісон із потужним голосом світового українства. Сьогодні інтереси України за кордоном представляє впливова структура – Світовий Конгрес Українців, у складі якої багато комітетів і комісій із вирішення різних питань, що стосуються України».

Ірина Ключковська, кандидат педагогічних наук, доцент, директор МІОКу, наголосила на важливості діяльності СКУ та особисто пана Романіва у справі донесення світові інформації про найбільшу трагедію українців у XX столітті. Згадуючи постать Джеймса Мейса, вона сказала: «Сьогодні наші мертві обрали всіх нас, аби ми поширювали правду про Голодомор, бо світ повинен знати, а ми не маємо права забути».

Приємно, що до участі в події долучилася представниця львівської обласної влади Маріанна Вільшинська, керівник апарату Львівської обласної державної адміністрації. Вона висловила вдячність Стефанові Романіву за його «численні зустрічі та поїздки», що «вилилися у визнання Голодомору геноцидом українського народу парламентами 17-и країн світу».

Людмила Бордюк, кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики Інституту комп'ютерних наук та інформаційних технологій НУ«ЛП», чиї студенти були учасниками проекту Українсько-канадського дослідно-інформаційного центру (англ. – UCRDC) і перекладали спогади нащадків тих, які пережили Голодомор, розповіла присутнім історію своєї родини в ті страшні роки. Вона наголосила на тому, як сильно ця трагедія вплинула на ментальність наступних поколінь нашого народу. Зворушливо доповнив виступ своєї викладачки один із магістрантів, що перекладали ці спогади.

Молодь Політехніки взяла активну участь у заході. Зокрема, Марта Хархаліс, студентка-журналістка другого курсу, презентувала відзнятий у співпраці з МІОКом фільм про діяльність СКУ і закордонних українців у справі дослідження Голодомору і поширення правди про нього у світі, а учасники народного театру-студії «Хочу» Народного дому «Просвіта» НУ «ЛП» показали публіці музично-літературну композицію на честь жертв Голодомору.

З нагоди події та 85-ої річниці Голодомору МІОК підготував серію матеріалів, зокрема виставку «Україна пам'ятає – світ визнає» із цитатами представників української діаспори про Голодомор. Із цією виставкою присутні мали нагоду ознайомитися у фойє перед Актовою залого головного корпусу Політехніки.

Додаток №9

• «Українська мистецька Прага міжвоєнного періоду»

19 квітня в Актовій залі Національного університету «Львівська політехніка» відбувся організований Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) спільно з Народним домом «Просвіта» Львівської політехніки захід «Українська мистецька Прага міжвоєнного періоду». Цією подією МІОК започаткував новий проект, в рамках якого заплановано серію заходів, присвячених невідомій українській Празі, оскільки у 2019 році минає 80 років від завершення цих славних сторінок нашої історії.

Приємно, що до участі в заході долучився Ігор Шедо – консул з питань економіки і культури Генерального консульства Чеської Республіки у Львові.

До гостей зустрічі з вітальними словами звернулися проректор з науково-педагогічної роботи НУ «Львівська політехніка», к.т.н., доцент Роман Корж та директор МІОКу, к.пед.н., доцент Ірина Ключковська.

Роман Орестович акцентував на важливості міжвоєнного празького періоду в історії української культури: «Сьогодні Національний університет «Львівська політехніка» та Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою запрошують уважно поглянути на той етап нашої історії, коли люди, які вимушено емігрували з України до столиці Чехословаччини, не склали рук і заповзялися не припиняти творити наше мистецтво модерної доби». Цьому, на думку проректора, сприяла приязнь до українців із боку тогочасного президента Томаша Масарика, який матеріально підтримував наших емігрантів. А створення Українського вільного університету (1921), Української господарської академії в Подєбрадах (1922), Педагогічного інституту імені Михайла Драгоманова (1923) стало, як зазначив Роман Орестович, світлими сторінками в історії українсько-чеських взаємин.

Ірина Михайлівна у своїй промові наголосила на важливій ролі українських діячів празького періоду у творенні української державності: «Оксана Пеленська в Празі, на чужій землі, шукає серце України. Адже те, що робилося в Празі, стало підґрунтям для нашої науки, літератури, мистецтва. Це – період плекання національної еліти. На жаль, ми не виплекали її до революції 1917–1918 років, тому й відлік нашої відновленої держави починається лише від 1991 року». Як зазначила директор МІОКу, Український вільний університет, який діяв тоді у Празі, був у той час єдиним українським університетом у світі.

«Діячі того часу творили українську націю навіть за межами України, бо їхні ідеї мігрували з ними, і завдяки цьому ми маємо сьогодні нашу державу», – сказала пані Ірина.

Гостею заходу була відомий славіст і мистецтвознавець, дослідник українського еміграційного мистецтва, співробітник «Радіо Свобода», автор книги «Український портрет на тлі Праги» (2005) Оксана Пеленська.

Свого часу пані Оксана описала і науково опрацювала понад 1000 творів з архіву Національної бібліотеки Чеської Республіки у Празі, які належать 68 українським митцям-емігрантам, розшукала та доповнила біографічні дані окремих авторів. Дослідниця також організовувала та проводила наукові конференції, зокрема присвячені 80-літтю заснування Української студії пластичного мистецтва в Празі та 130-літтю з дня народження Дмитра Антоновича.

У своєму виступі Оксана Пеленська згадала про Музей визвольної боротьби українців, у якому діяли військовий, дипломатичний відділи та зберігалися мистецькі твори. На кінець 1937 року в архіві музею було приблизно 1 млн експонатів. У березні 1939 року його експозиції перенесли у більше приміщення, в яке 14 лютого 1945 під час бомбардування міста американцями, що переплутали Прагу з Дрезденом, влучило дві бомби, внаслідок чого було знищено багато цінних матеріалів.

1998 року, коли розсекретили фонди, пані Пеленській вдалося ознайомитися з тим, що залишилося після бомбардування і зберігалося в архіві. Мистецтвознавець показала віднайдені роботи Тетяна Княгиницької, Ярослава Фартуха, Галини Мазепи, Михайла Михалевича, Василя Петрука, Івана Сардена та інших художників і розповіла про виставку Олександра Архипенка у Празі.

Завершуючи свою розповідь про віднайдені українські мистецькі скарби у Празі, Оксана Пеленська згадала слова Євгена Маланюка, який казав: «За справжній твір мистецтва митець мусить відповісти певним еквівалентом свого життя». І за кожним твором «пражан», на її думку, лежить такий еквівалент.

У заході також взяв участь один із найпотужніших мистецтвознавців України, дослідник історії мистецтва, кандидат мистецтвознавства, проректор Львівської національної академії мистецтв Роман Яців. Завдяки численним науковим розвідкам цього вченого стали відомими для світу імена багатьох українських митців і, зокрема, художників-емігрантів (Роберта Лісовського, Оленки Гердан-Заклинської, Любомира-Романа Кузьми). Під час зустрічі Роман Миронович розкрив для аудиторії мистецьку Прагу як осередок вишколу українських мистецьких індивідуальностей.

Роман Яців, зокрема, сказав: «Прага стала місцем зустрічі сподвижників, натхнених ідеєю відновлення Української держави». Апелуючи до поглядів Євгена Маланюка та Юрія Липи, мистецтвознавець зазначив, що на еміграції в період міжвоєнтя, і найбільше, власне, у Празі відбувалася акумуляція національної енергетики, яку ретранслявали на окуповані українські землі.

Роман Миронович наголосив на престижності Української студії пластичного мистецтва, організованої у Празі 1923 року за типом високих мистецьких шкіл, яку очолював Д. Антонович. Тут, як зазначив мистецтвознавець, хотіли вчитися не лише українці, а й чехи, словаки, угорці, євреї, адже там був дуже авторитетний викладацький склад.

«Тогочасна Прага – місце творення українського національного митця європейської культури. Але, на жаль, уся та спадщина ще не в повному обсязі осмислена, проте здатна створити нову якість нашого мислення у XXI столітті», – підсумував у своєму виступі Роман Яців.

На завершення заходу струнний квартет Народного камерного оркестру «Поліфонія» НД «Просвіта» Львівської політехніки (керівник колективу Роман Кресленко) виконав твір «Молитва» Василя Барвінського, який вчився і творив у Празі.

У фойє перед актовою залою присутні мали нагоду оглянути підготовлену працівниками МІОКу виставку, на якій представлено інформацію про багатьох українських митців, відкритих у Празі, та зображення їхніх робіт.

- **Презентація Українського товариства Киргизької Республіки «Берегиня» за участю Володимира Нарозі**

16 травня, в Актівій залі головного корпусу Національного університету «Львівська політехніка» відбулася зустріч із Володимиром Нарозею, головою Ради Українського товариства Киргизької Республіки «Берегиня». Цьому об'єднанню українців Киргизії цьогогоріч виповнюється 25 років. Організаторами цієї події виступили Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) спільно з Науково-технічною бібліотекою НУ «ЛП» та Народним домом «Просвіта» Львівської політехніки. Модератором події була науковий співробітник МІОКу, кандидат філологічних наук Оксана Горда.

Перед заходом перший проректор НУ «ЛП», кандидат технічних наук, професор Володимир Павлиш, проректор з науково-педагогічної роботи НУ «ЛП», кандидат технічних наук, доцент Олег Давидчак та керівник Центру міжнародної освіти НУ «ЛП», Наталія Гоц обговорили з офіційними представниками посольства Киргизької Республіки в Україні шляхи міжнародної співпраці між нашими інституціями.

У своєму вітальному слові вже під час заходу Олег Давидчак наголосив: «Так само як українці, які проживають на американському континенті чи в європейських країнах, українці Киргизстану займають свою нішу в цілісній структурі під назвою «українська діаспора». Проте українцям Киргизстану значно важче протистояти асиміляційним процесам та зберігати свою ідентичність, бо їхня громада не так інтенсивно поповнюється мігрантами з України».

Радник посла Киргизької Республіки в Україні Мерімбек Апишев подякував політехнікам за нагоду обговорити актуальні для України та Киргизстану питання міжнаціональної співпраці, звернувши особливу увагу на її культурну складову. Дипломат виокремив дві важливі події в цьому контексті: відзначення 90-ліття найбільшого киргизького письменника Чингіза Айтматова та видання стародавнього киргизького епосу «Манас» у перекладі українською.

Уже близько трьох десятків років українську діаспору в Киргизстані очолює Володимир Нарозя. Він розповів чисельній глядацькій аудиторії, яку становили здебільшого студенти, про історію та сьогодення життя українців у далекій Киргизії. Наші співвітчизники з'явилися там у другій половині XIX століття під час колонізації цих земель, приєднаних до Російської імперії. Найбільше українців налічувалося на цій землі у 1930-60 роках – близько 137 тисяч. Значна частина з них були депортована сюди з рідних земель у період сталінізму. Внаслідок асиміляції сьогодні чисельність нашої громади становить майже 10 тисяч людей.

Аби запобігти винародовленню українців Киргизстану, 1993 року місцева діаспора створила товариство «Берегиня», що проводить діяльність у трьох сферах: культурно-просвітницькій, інформаційній і науково-видавничій. Товариство входить до складу Асамблеї народу Киргизстану, де представляє українську громаду на соціально-політичному рівні країни. «Берегиня» власними силами утримує кабінет «Україністики», проводить культурно-просвітницькі акції, виставки народно-прикладного мистецтва і національної кухні,

організовує творчі колективи. Від 1998 року на Першому каналі Національного киргизького радіо щосуботи зранку виходить однойменна програма українською мовою, ведучим якої є Володимир Нарозя. 2017 року зусиллями громади видали «Сказання про Манаса, Семетея і Сейтека» у перекладі українською мовою.

Під час зустрічі присутні мали змогу доторкнутися до незвичної для європейця автентичної культури Киргизії. Вражаюче виступила Марія Наумова, «дівчина-оркестр», студентка Американського університету в Центральній Азії (м. Бішкек). Вона виконала киргизькі народні мелодії, а також показала киргизькі народні танці. Володимир Нарозя зауважив: «Більшість киргизьких народних інструментів, якими володіє Марія, окрім комуза, тотожні українським. Наприклад, «темір-комуз» – не що інше як українська «дримба», а «чопо-чоор» та «чоор» – такі ж самі як і українські – окарина та сопілка».

Прозвучали також три уривки з моно-спектаклю «Мати-олениця», створеного Марією Наумовою і який отримав перемогу у Кореї на Міжнародному конкурсі сценаріїв за мотивами міфів, казок та епосів країн Азії. Текст у перекладі українською мовою Володимира Нарозі прочитали учасники Народного театр-студії «Хочу» Народного дому «Просвіта» НУ «Львівська політехніка».

Культурним вибухом можна назвати виступ одного з найвідоміших виконавців давнього епосу Манас, президента Міжнародної асоціації манасологів Талантаали Бахчієва. Він в особливій манері не просто зачитав, а прожив для присутніх уривок із киргизького епосу, а саме «Заповідь Каникей перед походом Манаса у Китай».

На завершення заходу подячне слово виголосила директор МІОКу, кандидат педагогічних наук, доцент Ірина Ключковська. Вона наголосила на важливості пізнавати культуру народів, серед яких живуть українці: «Якщо ми хочемо, аби у світі знали про Тараса Шевченка, Ігоря Калинця та інших наших велетів, то ми також маємо знати визначних діячів інших націй, зокрема киргизької – Чингіза Айтматова, Калика Акієва».

Приємно зазначити, що до заходу долучилася й представниця Львівської обласної державної адміністрації – начальник управління у справах національностей, релігій та фінансово-планової роботи Леся Корнат.

По закінченні зустрічі чудовим доповненням для гостей з Киргизії стала екскурсія актовим залом Університету, яку провела інженер I категорії Центру міжнародної освіти НУ «ЛП» Наталія Рожанківська.

- **Зустріч із Марком Робертом Стехом, доктором славістики, письменником, літературознавцем**

7 червня в головному корпусі Національного університету «Львівська політехніка» відбулася організована Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою зустріч із Марком Робертом Стехом, доктором славістики, письменником, літературознавцем, культурологом, телеведучим.

Він – українець, що народився і виріс на території Польщі, а від 1982 року мешкає в Канаді. Пан Стех – директор Видавництва Канадського інституту українських студій, менеджер проекту «Енциклопедії України в Інтернеті» та англomовного видання «Історії України-Руси» Михайла Грушевського; викладає курс історії української культури в Йоркському університеті (Торонто). Символічно, що першим його фахом була інженерія (здобув ступінь магістра). На переконання Стеха, технічні науки мають ту саму природу, що й культура та гуманістика загалом, тому він гармонічно поєднав знання з обох галузей у своїй творчій та науковій діяльності.

Перед початком заходу відбулася зустріч гостя з ректором НУ «Львівська політехніка», професором Юрієм Бобалом. Пан ректор наголосив на тому, що інженери (фахівці з технічних спеціальностей) без знання гуманітарної основи (культури національної та світової) перетворюються на «роботів», які лише механістично виконують свою роботу,

втрачаючи, притому, людське обличчя. З огляду на це, розмови з людьми культури у форматі, який запропонував МІОК, для майбутніх випускників є неоціненними. Тож учасники діалогу домовилися влаштовувати зустрічі зі студентами-політехніками й надалі.

Модерував захід Назар Данчишин, молодший науковий співробітник МІОКу. Презентуючи гостя численній аудиторії, він зазначив, що українська культура є там, де є людина української культури, адже недостатньо просто бути вихідцем із нашої країни чи мати предків-українців, аби засвідчувати за кордоном про нас як про націю культурну. Власне, не вдаючись до надмірного пафосу, Стеха закономірно можна назвати одним із найвагоміших представників нашої культури, що творять чи творили на чужині. А чи не найкрасномовнішим прикладом нашого митця, що творив за межами рідної землі, був, не варто забувати, Тарас Шевченко.

Спершу присутні на події подивилися 5-хвилинний ролик про біографію Марка Роберта Стеха, який підготувала Марта Хархаліс, студентка другого курсу «Львівської політехніки» (спеціальність «журналістика»). Це відео стало своєрідною візитівкою, після чого слово взяв безпосередньо головний гість:

«Я не почуваюся чужим у Політехніці. Моя перша освіта інженерна. Чому я пішов у культуру, літературознавство? Мені здається, культура – це основа всього. Це – кожна найменша річ, яку робимо для впорядкування хаосу, дикості, передусім у собі. Це чудово, коли дикий ліс людина здатна перетворити на сад, а в дикому полі обробити город. Та ще краще, якщо ми в змозі впорядкувати свій внутрішній город чи сад таким самим чином.

Отож, усе є аспектами культури: і політика, і економіка, і інженерія».

Пан Стех додав: «Пам'ять – це сфера, у якій людина найбільш ефективно може будувати культуру, будувати себе. Причому, пам'ять не лише про минуле, а й про те, що буде».

Олена Галета, доктор філологічних наук, професор, зазначила: «Дуже символічно, що у Львові академічний рік розпочався зустрічами з Марком Робертом Стехом у вересні в ЛНУ ім. І. Франка та УКУ, а закінчується сьогодні такою чудовою розмовою з паном Марком у стінах Політехніки». Пані Олена розповіла про літературознавчі та культурологічні праці гостя, у яких він веде діалог зі сучасниками та зі сказаним у культурі раніше, а також запропонуvalа глибокі рефлексії щодо його роману «Голос», цьогоріч перевиданого в Україні: «У форматі цього роману відбувається розмова зі самою мовою».

Ігор Калинець, поет, політв'язень, лауреат Національної премії ім. Тараса Шевченка, заступник директора МІОКу, високо оцінив цикл телепередач Марка Роберта Стеха, а також його літературознавчі есеї, виокремивши дослідження поезії Богдана - Ігоря Антонича та Емми Андіївської. Пан Ігор зацентрував на поетичності роману «Голос», сказавши, що його можна читати як вишукану поему.

Тарас Пастух, доктор філологічних наук, професор, порівняв творчість і життєвий вибір Марка Роберта Стеха з цікавою ситуацією, що сталася в житті Дмитра Чижевського, знаного українського літературознавця, який викладав у Гарварді. Якось під час неформального спілкування з тамтешніми інтелектуалами, Чижевський звернув увагу на маленьке кошеня і почав лагідно говорити до нього українською мовою. Коли Чижевського спитали, про що він, той відказав: «Я перейшов на українську, бо це – мова любові». Власне, і Стех, здобувши фах інженера й уже працюючи у сфері робототехніки, теж раптово «перейшов на українську», тобто звернув зі шляху технічних дисциплін на шлях вивчення і творення української культури як простору, де виявляє свою любов. «Стех, як і Ігор Костецький, про якого він багато пише – то людина, що зробила себе сама, – резюмував пан Пастух, – і це впливає саме з любові».

Ірина Ключковська, директор МІОКу, зауважила: «Нам усім важливо вийти за межі зони комфорту. Тут є люди, які самі творять культурний продукт. Але для мене важлива зустріч зі студентами. Треба говорити їм про цей шлях Марка Роберта Стеха як про шлях до успіху.

Нещодавно я мала зустріч із людиною, яка активно допомагає реформувати психоневрологічні диспансери, хоча сфера її діяльності зовсім інша. А все тому, що у школі вчителька водила його клас до цих місць, аби виховати в дітей уміння співпереживати і виявляти милосердя. Так само й тут. Треба показувати нашій молоді, що навчається на природничих напрямках, світло культури. Результат обов'язково буде. Зерно, отримане в юності, раніше чи пізніше, має прорости в людині».

На завершення присутні подивилися новий випуск передачі «Очима культури», який іще не виходив на телеекрани.

• **«Повернення із забуття: лекція-презентація книги «Макс Даунтендай. Вибрані поезії у перекладі Ольги Котик»**

18 вересня, МІОК провів зустріч із Ольгою Котик (м.Нюрнберг, Німеччина), яка переклала твори визначного німецького поета-імпресіоніста Макса Даунтендая (1864 – 1918). У межах заходу відбулася лекція-презентація нової книжки вибраних поезій витонченого лірика в перекладах гості.

Захід, модератором якого був Назар Данчишин, молодший науковий співробітник МІОКу, відкрила своїм вітальним словом почесний консул Федеративної Республіки Німеччина у Львові Мирослави Дякович, яка наголосила на тому, що у зв'язку з тим, що Німеччина та Україна відзначали у 2017 році 25 років встановлення дипломатичних відносин, а міністри закордонних справ обох країн прийняли рішення про проведення українсько-німецького року мов для зміцнення та розбудови взаєморозуміння та дружби, то проведення такого роду заходів викликає не тільки зацікавлення українців культурною спадщиною та літературним надбанням Німеччини, а й сприяє налагодженню співпраці між двома країнами в культурно-освітній сфері.

Збірка перекладів Ольги Котик була видана під почесним патронатом МІОКу з нагоди українсько-німецького року мов та 100-річчя від дня смерті Макса Даунтендая, про що зазначила директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Ірина Ключковська.

Привітав Ольгу Котик із виходом книги й відомий поет, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка в галузі літератури Ігор Калинець, чий попередній схвальний відгук про переклади надав Ользі мужності видати цю збірку поезій: «Переклади справляють гарне враження: легкі, граційні, добра українська мова. Відповідна строфіка і римування. Читаються легко і доступно. Жоден рядок-вірш не викликають заперечення».

Завітала на презентацію художниця, директор студії «Артдизайну» Дарія Туманова, яка створила ілюстрації до збірки у стилі імпресіонізму, що повністю відповідають настрою самих поезій. Запрошені гості мали також можливість побачити картини пані Туманової, презентованих на виставці у рамках заходу.

Приємним подарунком для Ольги Котик стали продекламовані поезії студентами від Народного театру-студії «Хочу» Народного дому «Просвіта» Національного університету «Львівська політехніка».

Надзвичайно цікавим видалася сама розповідь авторки перекладів про Макса Даунтендая, уродженця баварського міста Вюрцбурга, якого за життя прозвали «тихим ніжним мрійником», а по смерті визнали «найяскравішим представником німецького літературного імпресіонізму», що «поруч із Гюґо, Рільке та Демелем замикає елітний фасад німецької лірики». Окрім того, Ольга Котик розкрила постать Макса і як першокласного імпресіоністського художника, одного із чільних представників берлінської богемі, якого пов'язувала тісна дружба з легендарними Едвардом Мунком та Станіславом Пшибишевським, а також як невтомного мандрівника – США та Мексика, Японія та Китай, Гаваї та Цейлон, Греція та Єгипет, адже подорожі були джерелом його натхнення, а тогочасна німецька публіка із захватом читала його літературні описи далеких земель.

Завершилася прекрасна зустріч із Ольгою Котик автограф-сесією. Важливо додати, що усі отримані кошти за продаж виданої збірки перекладів Макса Даутендая за бажанням авторки будуть спрямовані на харитативну діяльність.

- **Презентація документального фільму «Урок тиші»**

29 листопада, академічна спільнота Національного університету «Львівська політехніка», громадськість Львова та області мали хорошу нагоду пізнати невідомі сторінки життя видатного випускника Львівської політехніки Богдана Війтенка. Це стало можливим завдяки презентації документального фільму «Урок тиші», яку Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) організував та провів спільно з Інститутом гуманітарних та соціальних наук (ІГСН) у актовій залі Львівської політехніки.

Презентація відбулася за участю автора та режисера фільму Чельсо (Сельсо) Педросо Фонтао Джуніора (Celso Pedroso Fontão Junior), журналіста Network Television Globe, координатора журналу Globo та Петра Малеха, Почесного консула Федеративної Республіки Бразилія у Львові.

Важливо, що українцем, випускником Львівської політехніки, зацікавився режисер з Бразилії, який своєю стрічкою показав нам унікальну особистість нашого колишнього студента, його міжнародний авторитет, про що свідчили бразилійці різних поколінь і різних професій, розповідаючи про свої враження від спілкування з професором Війтенком, та підкреслюючи його величезний вплив на оточуючих. Завдяки Богдану Війтенкові Бразилія пізнавала і пізнає Україну.

Модератором заходу була Зоряна Зазуляк, к. політ. н., заступник декана магістратури ІГСН.

Відкриваючи подію, Володимир Павлиш, перший проректор Львівської політехніки, зазначив, що «Богдан Війренко – приклад незламного духу та патріотизму українського народу в часи Другої світової війни та повоєнні роки... це – приклад діяча міжкультурного діалогу та взаєморозуміння, адже він володів 14 мовами, викладав у провідних університетах Німеччини та Великої Британії, а потім у Бразилії, а для нашої студентської молоді професор Війренко – приклад історії особистого успіху та вміння використовувати набуті знання в різних галузях людської діяльності».

Режисер фільму підкреслив, що для нього особисто презентація фільму в стінах Університету, в якому навчався Богдан Війренко, є глибоко зворушливою.

Після перегляду фільму аудиторія мала можливість поспілкуватися з режисером у неформальній атмосфері.

- **Презентація «Просвіта в Аргентині: шлях тривалістю в століття»**

4 грудня у Львівській політехніці відбулася зустріч з Юрієм Данилишиним, головою Українського культурного товариства «Просвіта» в Аргентині, регіональним віцепрезидентом Світового Конгресу Українців.

Захід відбувся під гаслом «Просвіта в Аргентині: шлях тривалістю в століття» та був організований Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою.

150 років Товариству «Просвіта» у Львові, 108 років з дня створення першої читальні «Просвіти» в Аргентині та 94 роки безперервної праці Культурного товариства «Просвіта» в Буенос-Айресі, столиці Аргентини, – не лише знакові дати в історії України, але й фундаментальна праця поколінь українців, що вимушено покинувши Батьківщину, зберегли Україну у своїх серцях та з першого дня на чужій землі взялися розбудовувати українські інституції, примножувати національну культуру, поширювати знання про Україну в Аргентині та світі.

Сьогодні «Українське Культурне Товариство Просвіта в Аргентинській Республіці» – це, насамперед, сучасний український культурний центр в Аргентині. Саме тут, поряд зі спадкоємністю просвітницьких традицій п'яти поколінь українців, реалізуються сучасні

проекти зі збереження інтелектуальної та культурної спадщини української діаспори, триває освітній процес, покликаний забезпечити потреби представників діаспори з вивчення української мови та українознавчих дисциплін, активно твориться культурне життя. Члени товариства, що працюють на громадській основі, гуртують навколо себе українську громаду та нащадків українців серед аргентинського суспільства з метою популяризації української культури, підтримки національних та суверенних інтересів українського народу.

Зустріч розпочала Ірина Ключковська, директор МІОКу, яка відзначила сподвижницьку працю української громади в Аргентині, що дбайливо зберігає українську ідентичність на південноамериканському континенті за тисячі кілометрів від рідної землі, а сьогодні здійснює дієву підтримку України в умовах агресії Російської Федерації. Директор МІОКу також наголосила на важливості підтримки Україною національної діаспори в Аргентині та нагадала про успішну співпрацю УКТ «Просвіта» та МІОКу, яка розпочалася ще в 2012 р. та успішно триває сьогодні.

Голова Українського культурного товариства «Просвіта» в Аргентині Юрій Данилишин очолив його у 1995 р., ставши першим керівником, народженим в Аргентині. За словами пана Юрія, він перейняв «мандат бути українцями» від свого батька та покоління просвітян, народжених в Україні. За фахом пан Данилишин архітектор, проживає у Буенос-Айресі, столиці Аргентини.

Попри те, що за словами п. Данилишина, метою його презентації не було представлення історичного дослідження міграційних процесів українців в Аргентині та Південній Америці, присутні на зустрічі представники освітніх та культурних інституцій Львова, а також студенти «Львівської політехніки» дізналися не лише про історію та актуальні проекти «Просвіти» в Аргентині, але й дізналися про хвилі міграції українців до країн Південної Америки, специфіку життя українських громад у регіоні, підтримку українцями Аргентини Української держави в умовах гібридної війни з Росією.

За словами Юрія Данилишина, перші покоління українців Аргентини в складних економічних умовах будували у цій країні українські церкви, школи, культурні центри. Сьогодні українська діаспора стикається з не меншими викликами, серед яких економічна криза в державі та діяльність організацій на підтримку «руського мира» на Американському континенті. Пан Юрій наголосив на феномені української родини як ключового фактора збереження національної ідентичності українців в Аргентині, а також на фундаментальних основах діяльності українських громадських організацій Аргентини, які закладали перші покоління українських емігрантів.

Сьогодні українські організації в Аргентині стоять перед численними викликами, подолати які можна буде лише за дієвої підтримки української держави. Так, суботні школи в Аргентині потребують вчителів української мови та українознавчих предметів, а також відчувають брак навчально-методичного забезпечення, танцювальні та музичні колективи потребують педагогів-хореографів та музикознавців, в медіа-просторі Аргентини та країн Південної Америки не вистачає українського інформаційного медіа-продукту.

Попри це УКТ «Просвіта» вдається реалізувати актуальні проекти, спрямовані на просування знань про Україну та українську культуру в Аргентині. Так, Товариство системно працює над виставковою діяльністю. Зокрема в останні роки були презентовані виставки про Голодомор, Революцію Гідності, українську вишивку тощо. Активно виступає та гастролює Ансамбль Українських Народних Танців «Просвіта», відомий далеко поза межами Аргентини.

Не менш актуальними є заплановані майбутні проекти «Просвіти», серед яких створення унікального в регіоні українського Документаційного центру «Просвіти», оцифрування архівів та бібліотечних фондів української діаспори в Аргентині, реалізація сучасних освітніх ініціатив через онлайн навчання, проекти «Пізнаючи своє коріння», «Пошук родичів» та ін.

З вітальними словом у рамках події виступили Христина Бурштинська – Голова ради Товариства «Просвіта» Університету, доктор технічних наук, професор, Оксана Сапеляк – відомий український науковець, громадська діячка, дослідниця української діаспори Аргентини та Південної Америки, письменник Богдан Дячишин.

У рамках візиту голови УКТ «Просвіта» в Аргентинській республіці до Національного університету «Львівська політехніка» відбулася зустріч Юрія Данилишина з Романом Коржем, проректором з науково-педагогічної роботи Університету.

4. Зустрічі в МІОКу:

- **Зустріч із Віторіо Соротюком заступником Президента СКУ**

16 січня відбулася зустріч з нашим приятелем з Бразилії Віторіо Соротюком, заступником Президента Світового Конгресу Українців, що репрезентує українську діаспору Південної Америки, головою Українсько-Бразильської Центральної Репрезентації, з його дружиною та друзями зі Швейцарії.

Тепла розмова не обійшлася без професійного обговорення спільних планів на майбутнє. А як без них, коли нас єднає стільки спільного? Обговорили майбутню співпрацю, зокрема у частині участі українських бразильців у наших заходах 2018 року – Світовому форумі українознавчих суботніх і недільних шкіл, літній школі української мови і культури, співпрацю з відділом україністики славістичних студій Університету Парани.

Переконані, що наша спільна праця виходить на якісно новий рівень, що сприятиме збереженню української ідентичності українців Бразилії.

- **Зустріч з Лесею Шимко засновницею Канадсько-українського парламентського центру, голова Ліги Українок Канади**

2 лютого до МІОКу завітала Леся Шимко, засновниця Канадсько-українського парламентського центру, голова Ліги Українок Канади, асоційований член Ради Українських Державницьких Організацій Світу, магістр політичних наук. Леся Шимко розповіла про величезний пласт роботи, яку провадить українська діаспора в гуманітарному, політичному, культурному напрямі на підтримку Української держави.

Варто зазначити, що Юрій Шимко, батько пані Лесі, який очолював Світовий Конгрес Вільних Українців (1988-1993), є Президентом Ради Українських Державницьких Організацій Світу (РУДОС), двічі обраний до парламенту Канади, автор Меморандуму про деколонізацію СРСР, представленого 1978 р. Президентів і делегатів Генеральної Асамблеї ООН від Українського, Білоруського та Балтійських Конгресів.

Гостя розповіла про свій журналістський досвід у всеканадському виданні Global and Mail, про підтримку України через публікацію статей-інтерв'ю з колишніми дисидентами та про реалізацію програми перебування українських журналістів у Канаді, про те як працювала у неурядовій організації «Товариство приятелів України», що ініціювала проект створення моделі розвитку України на підставі моделі, яка існує в Канаді. Цікавою була її робота головним директором української громадської програми ForumTV, метою якої було не тільки висвітлення життя української діаспори в Канаді, а й надання можливості виступу на українську тематику неукраїнцям.

Леся Шимко переконана, що війна зі сторони Кремля і масова інвестиція Росії в інформаційний сектор — це найбільша загроза. Гостя зазначила, що Канаді, як і в Америці, активно розвивається телевізійна мережа Russia Today (RT). Їхня пропаганда розвивається не тільки в англomовних країнах, а й на середньому сході серед арабських країн і в латинському світі. Нещодавно цей канал відкрив свою філію в Австралії.

На думку співрозмовниці, важливим напрямом діяльності української діаспори в Канаді є підтримка входження України в НАТО. «Намагаємося донести до світу, що в Україні йде не громадянська війна, а що українці стоять на захисті Європи». Розповіла й гостя про підтримку воїнів АТО, зокрема про передання в Київську політехніку програми реабілітаційної медицини канадського університету Квінз.

Ще одним питанням, що турбує гостю є асиміляція українців та падіння рівня знання української мови. Вона вважає, що вирішити цю проблему може зв'язок молодшого покоління діаспорної громади з молоддю в Україні. Також гостя додала, що сприяє підсиленню української громади в Канаді те, що на навчання чи на роботу приїжджають молоді українці.

Леся Шимко та її родина – приклад самовідданої праці для України, просування її інтересів у канадському середовищі, активної участі у захисті інтересів України та збереження української ідентичності в країні, яка стала для сім'ї Шимко батьківщиною.

Працівники МІОКу запросили Лесю Шимко, політолога, журналіста, громадського діяча, на зустріч зі студентами Львівської політехніки, а також запросили Юрія Шимка, президента СКВУ, поділитися своїми знаннями з молоддю Львівської політехніки та Львова.

• Зустріч з Вірою Андрушків громадською діячкою із США

12 квітня гостю МІОКу була Віра Андрушків – відома громадська діячка зі США, Віцепрезидент із зовнішніх зв'язків Фондації «Україна – США», директор Програми «Партнерство громад», Голова Комітету в Обороні Переслідуваних в Україні, голова дорадчої ради Інституту Менеджменту, директор літніх курсів українознавства Гарвардського Університету, викладач університетів Америки, Голова Окружної Управи Союзу Українок Детройту... Це далеко не повний перелік справ, якими активно займалася впродовж життя Віра Андрушків.

Кожна сторінка громадської і професійної праці є цікавою, спрямованою на підтримку українства у США, на допомогу Україні, для розвитку і зміцнення демократії.

Обмежені часові рамки не дозволили розкрити великий обсяг роботи нашої гості. Проте, у ході розмови народилася ідея організації стратегічної сесії для Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою у час наступного приїзду пані Андрушків до Львова.

А бібліотека МІОКу поповнилася ще однією книгою – подарунком нещодавно презентованого у Детройті альбому «Мої вишивки» Олени Кульчицької-Папіж, яка була змушена емігрувати з України у 1944 році.

• Зустріч з Юрієм Данилишином головою Українського культурного товариства «Просвіта» з Аргентини

24 квітня, до МІОКу завітав Юрій Данилишин, голова Українського культурного товариства «Просвіта» в Аргентині. Він мешкає у столиці цієї країні, місті Буенос-Айресі, за фахом – архітектор.

Під час зустрічі пан Юрій та працівники МІОКу обговорили шляхи подальшої співпраці, започаткованої багато років тому, між нашим Інститутом та аргентинською «Просвітою». Це – вишкіл учителів українських шкіл Аргентини, яким упродовж декількох років опікувався МІОК.

Також керівник аргентинської «Просвіти» розповів про діяльність тамтешньої української громади, її історію та сучасні виклики. Власне, майже всі представники нашої діаспори Аргентини народилися вже в цій далекій південноамериканській державі – вони є нащадками тих, хто переселився туди в період від кінця XIX до середини XX століття. На жаль, точної кількості українців в Аргентині вирахувати не вдається, тому що під час перепису населення громадян не запитують про їхню національність.

У місцевій «Просвіті» гуртуються українці всіх еміграційних хвиль (сьогодні, як відомо, триває вже п'ята). У самому Буенос-Айресі працюють 10 філій організації. «Офіційним роком заснування Товариства вважають 1924-ий, хоча завдяки дослідженню архівів вдалося встановити, що перша структура з такою назвою з'явилася в Аргентині 1910 року – ідея створення спільноти належить Григорієві Недобію, кравцеві за фахом, – каже Юрій Данилишин. – Однак із часом перша «Просвіта» змінила профіль своєї діяльності і стала називатися Українсько-аргентинським суспільним клубом». Крім того, велику роль у збереженні національної ідентичності відіграє Церква – УГКЦ та УАПЦ, а також молодіжні організації «Пласт» та СУМ.

Найбільше ж наших співвітчизників проживають у провінції Місйонес – вони становлять близько 20% від загального числа мешканців.

Українська громада має щотижневу передачу на радіо, до 2010 року виходила газета «Українське слово». Сьогодні українці Аргентини протистоять масованій інформаційній атаці посольства РФ та російської меншини, які поширюють неправду про події в Україні, особливо про війну на сході.

Тепер громада працює над проектом «Прометей» – організацією та впорядкуванням бібліотеки, яка налічує матеріали за весь період діяльності «Просвіти». Юрій Данилишин наголосив, що більшість своєї громадсько-політичної та культурницької роботи українці Аргентини здійснюють на власному ентузіазмі, без вагомого сприяння чи підтримки нашої держави.

- **Зустріч з Марією Пришляк ректором Українського Вільного Університету в Мюнхені**

6 червня, Ректор Українського Вільного Університету в Мюнхені, професор Марія Пришляк з офіційним візитом відвідала Національний університет «Львівська політехніка», де зустрілась із Ректором, професором Юрієм Бобалом, проректором із науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Олегом Матвійківим, директором Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) Іриною Ключковською, керівником Центру міжнародної освіти Наталією Гоц та завідувачем кафедри української мови Зоряною Куньч.

Під час зустрічі сторони окреслили вектор розвитку академічної співпраці між Львівською політехнікою та УВУ, обговорили можливі шляхи реалізації спільних проектів та ініціатив. Зокрема, у ході розмови йшлося про наукове стажування студентів, аспірантів і викладачів. Важливою стала також згода у напрацюванні контактів та шляхів налагодження співпраці із зарубіжними центрами дослідження міграції тощо.

Візит Ректора Марії Пришляк до Львівської політехніки у рамках проекту підготовки до столітнього ювілею УВУ завершився зустрічами з працівниками МІОКу та студентською молоддю Інституту гуманітарних та соціальних наук.

Нагадаємо, що у зв'язку із проведенням українсько-німецького року мов, а також співпрацею між Україною та Німеччиною в культурно-освітній сфері Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою виступив організатором акції інтелектуальної доброти «Її Величність Книга. Даруймо!» (14.02.2018). У рамках цієї акції МІОК обрав Український Вільний Університет (Мюнхен, Німеччина) для дарування бібліотеці Факультету Україністики УВУ книги з української мови як іноземної, створених завдяки освітньому напрямку діяльності МІОКу «Крок до України».

Важливою частиною лютневої події було скайп-спілкування ректора Політехніки, професора Юрія Бобала із ректором Українського Вільного Університету в Мюнхені, професором Марією Пришляк. Це спілкування і стало нагодою запросити пані Пришляк на відвідини нашого вишу.

5. Наші візити:

- **Участь працівників МІОКу у нарадах СКУМО**

Співробітники Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою Андрій Яців та Назар Данчишин взяли участь та виступили на засіданнях круглих столів «Співпраця державних інституцій із закордонним українством та молодіжною діаспорою» та «Поширення українського контенту та інформації через діаспору», що відбулися 24 березня у рамках нарад Світового Конгресу Українських Молодіжних Організацій (СКУМО) у м. Тернополі.

Учасниками заходів, які відбувалися у приміщенні Тернопільської обласної державної адміністрації, стали представники керівництва СКУМО та голови діаспорних молодіжних організацій. Україну на заході представляли Заступник Міністра молоді та спорту України Олександр Ярема, голова Тернопільської обласної державної адміністрації Степан Барна, народний депутат України Олег Барна, члени молодіжних організацій та громадськість.

Під час виступу на круглому столі «Співпраця державних інституцій із закордонним українством та молодіжною діаспорою» заступник директора МІОКу Андрій Яців відзначив збільшення ролі українських громад за кордоном та їхньої діяльності на підтримку України в умовах гібридної війни, розв'язаної Російською Федерацією, та звернув увагу присутніх на важливості залучення потенціалу молодих лідерів з середовища української діаспори до співпраці з українськими державними інститутами та громадським сектором.

Окрім цього, Андрій Яців розповів про актуальні проекти МІОКу, зокрема освітній напрям «Крок до України»: міжнародні літні школи україністики, участь в яких бере молодь діаспори, Перший світовий форум українознавчих суботніх та недільних шкіл, проект «Відкриймо для України українську діаспору», ефективну співпрацю МІОКу та Світового Конгресу Українців і його складових організацій та ін.

У рамках заходів відбулися робочі зустрічі МІОКівців з представниками СКУМО та діаспорних молодіжних організацій.

Додаток № 10

V. Культурно-мистецькі заходи:

За звітний період організовано та проведено:

- **XVIII Міжнародну фотовиставку «Дня»;**
- **зустріч головного редактора газети «День» Лариси Івшиної зі студентською молоддю, діячами культури та освіти, обговорення проектів «Дня».**

Цього року Дні «Дня» у Львові розпочалися в останній день весни — 31 травня. Це продовження інтелектуального марафону — після Києва виставка найкращих світлин XIX Міжнародного фотоконкурсу газети «День» побувала в Харкові, Дніпрі, Прилуках, Вінниці та Луцьку.

У місті Лева Дні «Дня» традиційно стартували в головному корпусі Національного університету «Львівська політехніка» відкриттям Фотовиставки «День –2017».

Цікаво, що це вже десята, ювілейна виставка у стінах цього Університету, адже вперше світлини «Дня» експонувалися ще 15 травня 2009 року. Цьогоріч Дні «Дня» традиційно відбуваються за підтримки НУ «Львівська політехніка» та Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків із діаспорою НУ «ЛП», а також за сприяння обласної державної адміністрації У своєму вступному слові на відкритті виставки головний редактор газети «День» Лариса ІВШИНА відзначила: «Я завжди пропоную нам нову національну ідею — ідентичність і модернізація. Пам'ятаємо своє важливе і вчимося у світу. Модернізуємося, пропонуємо нашій молоді найбільший динамізм, але поєднаний із тим, що є в нас найбільш цінного. Дуже природньо, що Ліна Василівна Костенко, коментуючи наші фотороботи, якось

сказала, що це не фото, а картини — відібрані часом, побачені талановитими людьми, зігріті любов'ю та серцем. Вони потребують рам. І ось культурний, архітектурний та гуманітарний простір Львівської політехніки — це одна з найбільш розкішних рам, які можуть бути для таких великих робіт — із великим серцем та великим потенціалом. Мені завжди дуже хвилююче бачити, як люди сприймають ці роботи. Тут є багато робіт фотокорів «Дня», але також й інших талановитих професіоналів. Однак на нашому фотоконкурсі завжди було і є гасло: «У нас перемагають не свої, а найкращі». А свої лише тоді, коли вони най-най. І цей ліфт ми пропонуємо усій країні — як засіб проти закритих спільнот, протекціонізму, надлишковості. Ми показує: країна переповнена талантами. Просто занадто вузьке «горло», щоб усі вони розцвіли». Участь у відкритті фотовиставки взяли ректор НУ «Львівська політехніка» Юрій Бобало, директор Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка» Ірина Ключковська, керівник апарату Львівської облдержадміністрації Маріанна Вільшинська, заступник міського голови з питань розвитку Андрій Москаленко, професор, історик мистецтва, проректор Львівської національної академії мистецтв Роман Яців, головний редактор ІА ЗІК Тетяна Вергелес, художник і волонтер Лев Скоп.

Юрій Бобало, ректор Національного університету «Львівська політехніка»: — Фотовиставка газети «День» уже вдесяте у Львівській політехніці. Кожного року ці виставки були пов'язані зі злободенними та актуальними темами в українському суспільстві. Зараз чимало світлин з війни на сході, але й чимало тут надії — зокрема, фотографій наших дітей. Щороку, оглядаючи експозицію газети «День», я захоплений цими світлинами. Ці фотографії давно перестали бути просто фотографіями. Це мистецтво. Чому Львівська політехніка зацікавлена в таких виставках? Так, це, передовсім, технічний виш. Ми готуємо здебільшого інженерів. Однак гуманітарна складова у вихованні наших інженерів дуже важлива. Без неї готувати їх буде неправильно.

Виставки, які організовує газета «День», компенсують у Львівській політехніці цю гуманітарну складову. Я у черговий раз дякую газеті «День» та її головному редактору Ларисі Івшиній за те, що обираєте наш Університет для своєї фотовиставки. Радію нашої багаторічній співпраці і сподіваюся, що «День» приїжджатиме ще і ще.

Роман Яців, професор, історик мистецтва, проректор Львівської національної академії мистецтв: — Я хотів би акцентувати увагу на самому явищі фотовиставки газети «День», яка нас у черговий раз збирає і заохочує до думання. Якщо тексти в часописі стимулюють наше мислення і розгортають широку палітру та амплітуду ідей, які спрацьовують на перспективу розвитку нашої держави, то фотовиставка «Дня» — це є певна естетична антропологія української душі, українського характеру, екзистенції нашої доби. Фактично в цих різних зрізах — героїчних, драматичних, поетичних, ліричних, гумористичних — ми бачимо те, що називається українським характером, який вибудовувався століттями і випрацьовувався за дуже складних політичних обставин. Цей характер не тільки зберігся, але й дає нову якість нашого життя в новій історичній реальності. І тому саме ці мистецькі параметри надзвичайно сильно спрацьовують, коли ми бачимо поодинокі сюжети, які відображають з одного боку — плинність життя, а з іншого — концентрують увагу на дуже значимих сенсах, якими живе наша сучасність. Перед світлинами ми дуже емоційно вживлені в ті чи інші ситуації. Обов'язково наскрізною ниткою є те, що український характер стає дуже великою та потужною рухомою силою. Він дає дуже важливий ціннісний імператив, який нас зближує, консолідує і робить витривалими, сильними на тривалу перспективу. Цьогорічна виставка, порівняно з минулорічною, додає багато таких фрагментів, які укладають дуже цікаву багатовимірну мозаїку сучасного життя, а також історичного відчуття нашої тягlostі та традицій. Фактично в тих концептуальних зрізах різних авторів є дуже цікавий діапазон, який включає нас у вир життя, спонукає ставати кращими, сильнішими, цікавішими і будувати ту нову перспективу, до якої ми всі прагнемо. Я хочу подякувати газеті «День» і пані Ларисі Івшиній за вашу послідовність, системність розбудови тої мережі смислів, які дуже потрібні та актуальні для нашої дійсності.

«Тут можна знайти маячки, на які орієнтуєшся і за які тримаєшся» Тетяна Вергелес, головний редактор ІА ЗІК: — Сьогодні, 31 травня, річниця, як відійшов із нашого світу

Блаженніший Любомир Гузар. Він казав, що еліта — це не тільки люди, які вміють побачити проблеми і знайти рішення, а це ті, хто може подивитися набагато далі вперед і побачити наслідки своїх рішень. Той, хто дивиться набагато далі, власне, зберігає головну людську гідність. Газета «День» дивиться якраз так. Ця фотовиставка насамперед про людську гідність. У сьогоднішньому хиткому, гібридному світі ти знаєш, де можна знайти ґрунт під ногами. Цим ґрунтом є проекти газети «День». Традиційні фотовиставки є одним із найсильніших проектів. Тут можна знайти ті маячки, на які орієнтуєшся і за які тримаєшся. Це не дає тобі розхитатися. Фотовиставки «Дня» я сприймаю як щось глибоко особистісне з одного боку, а з іншого — бачу тут і професійний аспект, який дає мені триматися в професії гідно. Сам «День» розвивається і спонукає до цього своїх читачів.

Одразу після відкриття фотовиставки у «Львівській політехніці» почалася традиційна дискусія-діалог із Ларисою Івшиною. Тема зустрічі — «Національний діалог: традиційні акції Дні «Дня» у Львові, «робота» просвітницьких проектів «Дня» та їх результати».

- **Показ нового фільму про Ігоря Калинця – «Пан Ніхто, або Йосиф Прекрасний» режисера Олександра Фразе-Фразенка**

9 липня, з нагоди 79-річчя Ігоря Калинця, визначного українського поета, перекладача, політв'язня, лавреата Національної премії імені Тараса Шевченка, багаторічного заступника директора МІОКУ, Інститут організував показ нового фільму про уродинника – «Пан Ніхто, або Йосиф Прекрасний» режисера Олександра Фразе-Фразенка. Це була львівська прем'єра стрічки. Подія відбулася в стінах Львівського музею історії релігії. У залі було ніде яблуку впасти.

Цьогоріч уже була презентація документального фільму Надії Бодревич та Любомира Вежбинського «Невольничча муза» про період ув'язнення та заслання пана Ігоря і його поезію, написану впродовж 1972-1981 років. Раніше цей режисерський дует зробив фільм «Три музи Ігоря Калинця». Стрічка ж режисера Олександра Фразе-Фразенка «Пан Ніхто, або Йосиф Прекрасний» особлива – вона поєднує документальну та ігрову компоненти, причому Ігор Калинець виконує у фільмі роль самого себе. Символіка назви, очевидно, походить від імен героїв із творів пана Ігоря, – його дитячої казки «Пан Ніхто» (перелицьованої народної казки про Рукавичку) та повісті «Молімось зорям дальнім», написаної в ув'язненні.

У фільмі, який, між іншим, презентували на 47-му кінофестивалі «Молодість» у межах позаконкурсної програми «Українські прем'єри» та на «Книжковому арсеналі» у Києві, показано один день із життя Поета. Символічно й те, що на початку картини Він виходив зі свого дому літнього ранку, а наприкінці – повернувся пізнього зимового вечора. Сюжет промережано архівними кадрами виступів та інтерв'ю Ігоря Калинця. Можна сказати, стрічка демонструє, як на тлі епох постає екзистенція Чоловіка, який попри всі їхні виклики і пастки сам викристалізувався в Епоху.

Режисер фільму Олександр Фразе-Фразенко – поет, перекладач, музикант, співзасновник продакшн-студії «OFF Laboratory». Кінокартина про Ігоря Калинця є вже четвертою в його циклі «Поети» – раніше з'явилися роботи про Нью-Йоркську групу поетів, Грицька Чубая, Василя Махна. Перед показом митець розповів про задум фільму, закоріненість його у філософію екзистенціалізму, яка мала вплив на творчість пана Ігоря, починаючи зі збірки «Коронування опудала» (1970): «Назва «Пан Ніхто» тяжіє до осмислення філософського питання Ніщоти, яку розкриває діалог наприкінці фільму, взятий з однойменної казки Ігоря Калинця».

Модерував подію Назар Данчишин, поет, молодший науковий співробітник МІОКУ. На початку заходу він зачитав поезії Ігоря Калинця. Також люди вшанували хвилиною мовчання пам'ять Левка Лук'яненка, побратима пана Ігоря, Героя України, політв'язня, автора «Акта проголошення Незалежності України», лавреата Національної премії імені Тараса Шевченка, який 7 липня, за місяць до свого 90-ліття, відійшов у засвіти.

Ірина Ключковська, лавреатка премії імені Ірини Калинець (за громадянську позицію і мужність у відстоюванні українських ідеалів), директор МІОКу, у своєму вітальному слові до pana Ігоря наголосила: «Я шукала причину, чому Ви писали свою поезію саме так, і, здається, знайшла її у Вашому циклі «Одним подихом», де Ви говорите про «життя людини як спалах». Ваші тексти – це такі яскраві спалахи, що випромінюють неймовірно красиві образи й метафори... Щаслива Україна, що Вас має. Ваша творчість, Ваша поезія – це велика частина європейської культури. Ми дякуємо за вашу мудрість».

Серед гостей кінопоказу був голова Львівської обласної державної адміністрації Олег Синютка. Він привітав уродинника зі словами: «Ігор Калинець – людина, яка може завжди сказати те, що думає; яку поважають і цінують. Він завжди справжній, нефальшивий. Він – наша душа, наша твердість, стержень громадянської позиції».

З вітальним словом виступив Андрій Москаленко, заступник міського голови Львова: «Коли я вчився в школі, підійшов до pana Ігоря підписати книжку – мені запам'яталось те, що він знайшов час для мене: зупинився, пояснив, підписав. У мене досі дуже сильні емоції від слів, які тоді сказав Ігор Калинець».

По закінченні показу виступив і сам Ігор Калинець. Він із притаманною поетові скромністю висловив велику вдячність усім присутнім. Ціла зала заспівала уродинникові «Многая літа» і потому ще довго не відпускала pana Ігоря, вітаючи його зі святом.

• Презентація книжки: Ігор Калинець. Переклади з Юрія Гарасимовича

6 грудня, відбувся творчий вечір Ігоря Калинця, визначного українського поета, політв'язня, лавреата Шевченківської премії, співробітника Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК). Пан Ігор презентував нове видання своїх перекладів із польсько-українського поета Юрія (Єжи) Гарасимовича велелюдній аудиторії, яка переповнила велику виставкову залу Львівського музею історії релігії. Подію було приурочено до дня народження св. пам. Ірини Стасів-Калинець, дружини Ігоря Калинця, поетки, політв'язня, засновниці МІОКу.

Вечір розпочався з віршів Гарасимовича «Лемківському цвинтарю» та «У горах», які прочитав в оригіналі польською і в перекладі Ігоря Калинця українською Ростислав Кузик, молодий львівський поет. З вітальним словом виступив Роман Филиппів, заступник голови Львівської обласної державної адміністрації.

Ігор Калинець виголосив доповідь про Юрія (Єжи) Гарасимовича, у якій зосередив увагу на українському походженні поета, розказав про своє знайомство з його поезією в 1960-их роках, її вплив на власну творчість, зачитав його вірші у своїх перекладах, зокрема уривок із поеми «Руський ліхтар». Пан Ігор наголосив на тому, що провідною в поезії Гарасимовича є українська тематика, зокрема трагедія лемків, виселених із рідної землі, а звідси й драматичне роздвоєння останнього між польською та українською культурами, «шлях від Єжи до Юрія». Певна містика наявна в передісторії появи книжки: Ігор Калинець відчув, що має перекласти твори Гарасимовича наприкінці серпня 1999 року – львівський поет уже потім дізнався, що саме в той час Юрій (Єжи) відходив у вічність.

У презентованій книжці є також переклади творів Гарасимовича для дітей, один з яких в оригіналі польською прочитала Наталія Ступко, редакторка першого видання книжки перекладів.

Родзинкою вечора став виступ Наталії Кухар, талановитої молоді співачки лемківського походження, яка неперевершено виконала маловідомі лемківські пісні (зокрема, «Ой, думаш собі думаш», «Казала мі мама»). Вона по-справжньому відкрила аудиторії автентичний голос Лемківщини, яку оспівував у своїх поезіях Юрій (Єжи) Гарасимович.

Зворушив публіку й виступ Миколи Муха, актора Харківського державного академічного українського театру імені Тараса Шевченка, волонтера російсько-української війни, та Сергія

Перепелиці, який забезпечив професійний музичний супровід грою на гітарі та флейті. Гості з Харкова феноменально зіграли (прожили) оригінальні поезії Ігоря Калинця, зокрема, вірш «Вітер», вінок сонетів «Сковорода», цикл «Стихотвори про зречення».

Наостанок вітальне слово виголосив Роман Грицевич, голова Клубу української греко-католицької інтелігенції.

Модерував подію Назар Данчишин, поет, молодший науковий співробітник МІОКу. Він, зокрема, зосередив увагу на символізмі дати 6 грудня – дні народженні Ірини Стасів-Калинець та дні Збройних сил України, сказавши, що зброя культури і зброя війська – рівноцінно важливі, особливо в теперішній тривожний час російсько-української війни.

Організаторами заходу були Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою, Львівський музей історії релігії та Клуб української греко-католицької інтелігенції.

Для довідки: Юрій (Єжи) Гарасимович (1933–1999) народився в Пулавах (Люблинське воєводство, Польща) у родині військовика. Закінчив лісовий технікум, працював лісником. Перша збірка «Дива» вийшла 1956 року. Заснував літературні групи «Мушина» і «Барбарус». 2003 року з'явилася книжка перекладів Ігоря Калинця з Юрія Гарасимовича «Руський ліхтар або небо лемків», куди увійшли вірші та поеми про Лемківщину, природу, храми і людей з трагічною долею, а також твори про Україну з її складною історичною дорогою. З Лемківщиною пов'язували поета його щорічні мандрівки в улюблені гори, а з Україною — кровне коріння. Цьогоріч вийшла нова книжка: Ігор Калинець. Переклади з Юрія Гарасимовича.

• Проект «Мистецькі прогулянки з МІОКом»

Проект «Мистецькі прогулянки з МІОКом» – серія відеоінтерв'ю з найзнаковішими сучасними українськими митцями – літераторами, художниками, композиторами, музикантами, режисерами, акторами.

Мета:

- 1) показати Україні та світові модерну українську культуру в постатях тих, хто її творить;
- 2) створити оригінальний матеріал для вивчення української мови як іноземної через написання вправ до відзнятих відеороликів.

Кожна зустріч-«прогулянка» відбуватиметься в новому місці, кожен новий гість розкриватиме нову грань нашої культури. Виставлятимемо як повну версію інтерв'ю, так і невеличкі уривки, до яких додаватимемо комплекс вправ на аудіювання.

Родзинкою наших інтерв'ю стане розкриття особистостей не в тумані патетичних од, а в живому, доступному і цікавому для розумного глядача/слухача спілкуванні між ведучим та гостями. Формат «прогулянки» передбачає постійне КРОКування до нових знань, що доповнить серію підручників для вивчення української мови як іноземної «Крок», над якими працює МІОК, та наш проект «Крок до України». Кожне питання – крок правою, кожна відповідь – крок лівою.

Плануємо робити щонайменше по одному інтерв'ю на місяць. Серед перших потенційних героїв програми будуть Ігор Калинець, Лев Скоп, Роман Яців, Андрій Содомора, Мар'яна Савка, Наталка Половинка, Катерина Міхаліцина, Галина Крук, Богдан Стригун, Маркіян Івацишин, Микола Береза (директор театру Курбаса), Юрій Чопик, Назар Федорак... Почнемо зі Львова, а потім перейдемо до нових міст і місць.

Для зручності тих, хто вивчає українську, пропонуємо зробити українські та англійські субтитри.

Цього року працівник МІОКу записав дві серії навчального проекту МІОКу «Мистецькі прогулянки з МІОКом» - взяв інтерв'ю в Ігоря Калинця та Наталії Половинки. Змонтував першу серію, приступив до монтажу другої. Працює над створенням навчальних вправ для відео.

VI. Інші заходи:

Організовано та проведено:

- **Міжінститутський науковий семінар «Вища освіта у Фінляндії в контексті Болонського процесу: система управління та аудиту якості освіти»**

2 жовтня у Національному університеті «Львівська політехніка» на науковому семінарі була представлена лекція-презентація провідного науковця, докторанта Фінського інституту дослідження освіти (Finnish Institute for Educational Research, University of Jyväskylä), колишнього члена Ради вищої освіти Фінляндії Тімо Унто Ала-Вахала (Timo Ala-Vähälä). У своєму виступі (Quality Assurance in the European Higher Education Area and Finland) п. Ала-Вахала порушив низку питань: забезпечення якості освіти у вищій школі як частина Болонського процесу; як створити єдину систему вищої освіти та забезпечити її якість шляхом прийняття національних політичних рішень; управління забезпеченням якості вищої освіти за допомогою прийнятих стандартів та керівних принципів через структури європейського рівня, зокрема Європейського реєстру забезпечення якості освіти; Фінляндія: система аудиту внутрішніх систем управління якістю (історичні корені політичного рішення впровадження аудитів).

У семінарі взяли участь аспіранти, докторанти, наукові співробітники, науково-педагогічні працівники Інституту права та психології, Інституту гуманітарних і соціальних наук, Інституту комп'ютерних технологій, автоматики та метрології, а також представники Центру міжнародної освіти та Відділу забезпечення функціонування системи управління якістю освіти Львівської політехніки.

Беручи до уваги проходження у 2018 році Національним університетом «Львівська політехніка» внутрішнього та зовнішнього аудиту якості освіти, тема наукового семінару була не тільки актуальною, а й надзвичайно важливою для обміну досвідом між науковцями та науково-педагогічними працівниками Фінського інституту дослідження освіти та Національного університету «Львівська політехніка» щодо організації процесу управління та аудиту якості освіти.

Участь у Форумах:

- **II Форум мігрантів Української Греко-Католицької Церкви Центральної та Західної Європи «Діти і молодь в умовах творення новітньої української діаспори у Європі. Виклик і можливість для Церкви»**

У Римі з 5 по 7 жовтня відбувся II Форум мігрантів Української Греко-Католицької Церкви Центральної та Західної Європи «Діти і молодь в умовах творення новітньої української діаспори у Європі. Виклик і можливість для Церкви».

Цього року у роботі Форуму узяли участь понад 130 представників з Італії, Іспанії, Португалії, Франції, Великої Британії, Польщі, Бельгії, Нідерландів, Австрії, Німеччини, Греції, Естонії, Латвії, Молдови.

До участі було запрошено представників духовенства, науковців, громадських діячів з молодіжних організацій Європи, українських освітян з емігрантських середовищ.

На пленарних та сесійних засіданнях учасники розглянули питання актуального стану та перспектив розвитку душпастирства дітей і молоді в умовах новітньої української діаспори; ролі Церкви і школи як фундаменту сучасного і майбутнього української новітньої діаспори; молодіжному руху на служінні новітній українській діаспорі.

Національний університет «Львівська політехніка» та МІОК на Форумі представила Ірина Ключковська, виступивши з доповіддю «Діти українських трудових мігрантів у Європі».

«Залишаюсь українцем». У зв'язку з активною асиміляцією, яку ми спостерігаємо сьогодні у середовищі новітньої еміграції з України, доповідач у своєму виступі окреслила значення та роль церкви, родини, школи та ГО, як запобіжників цих процесів, зосередивши свою увагу на важливості українознавчих суботніх та недільних шкіл як чинників формування національної ідентичності. Було також представлено результати розвідувального соціологічного дослідження МІОКУ «Українознавчі школи за кордоном. Опитування вчителів», що є підставою для напрацювання стратегії розвитку українського шкільництва за кордоном за взаємодії з освітянами України.

До учасників Форуму звернувся Блаженніший Святослав, Глава УГКЦ, який також мав окрему зустріч з українською молоддю Європи.

Учасниками Форуму також були голова Пасторально-міграційного відділу УГКЦ владика Йосиф (Мілян), владика Борис (Гудзяк), постольський Візитатор для українців в Італії владика Діонізій (Ляхович), Президент Асоціації Св. Софії в Римі о. Марко Семеген, Посол України при Святому Престолі Тетяна Іжевська, Директор Представництва Світового Конгресу Українців (СКУ) в Україні Сергій Касянчук, директор фондації «Мігрантес» о. Джіанні де Робертис, директор «Мігрантес» в Лаціо (Італія) монс. Пієрпаоло Феліколо, заступник міністра освіти і науки України Павло Хобзей, начальник управління з питань закордонного українства та гуманітарного співробітництва МЗС України Лариса Дір.

Участь у презентаціях :

- **Презентація книжкової новинки газети «День» – «Ave. До 100-ліття Гетьманату Павла Скоропадського» на Book Forum**

21 вересня у Дзеркальній залі Палацу Потоцьких відбулася презентація книги газети «День» – «Ave. До 100-ліття Гетьманату Павла Скоропадського». Модерувала зустріч Ірина Ключковська, директорка Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка».

«Книга презентується на Форумі, гасло якого «Ринок свободи». І це символічно, бо для мене проекти газети «День» – зелене світло, яке впускає нас у простір свободи. Дуже хочеться, щоб люди нарешті туди ступили. Бо таке враження, що велика частина нашого суспільства просто стоїть на цьому червоному світлі й невідомо чого чекає, тупцює на місці. «День» своїми проектами надсилає сигнал-меседж: «Увага! Це важливо для нас, для нашого самопізнання й ідентичності», – розпочала модераторка зустрічі Ірина Ключковська.

«Сім з половиною місяців правління гетьмана тісно пов'язані із сьогоденням: і здобутками, і фундаментальними питаннями, які чітко викристалізувалися тоді, але залишаються нерозв'язаними й досі. Тож «Ave...» – це книга, яка звертаючись до минулого, розповідає про сьогодення зазначила у своєму виступі Лариса Івшина.

Участь у Вченій раді НУ «Львівської політехніки»:

- **27 вересня, в Актовій залі головного корпусу Національного університету «Львівська політехніка» відбулась Вчена рада університету, головною темою якої став звіт Міжнародного інституту освіти, культури та зв'язків з діаспорою**

Директор МІОКУ Ірина Ключковська доповіла присутнім про напрями діяльності МІОКУ, проведену наукову, презентаційну та культурно-просвітницьку роботу та перспективи розвитку Інституту.

– Інститут невеликий, якщо не сказати малий, порівняно з іншими навчально-науковими інститутами Університету. Це десяток осіб, який прекрасно виконує свою роботу — роботу, спрямовану на імідж Львівської політехніки. Я бачу, як вони готують свої заходи, і бачу кількість цих заходів — подякувати справді є за що, — прокоментував доповідь ректор професор Юрій Бобало.

Результатом виступу Ірини Михайлівни стала ухвала Вченої ради про схвалення і підтримку роботи МІОКУ, визнання цієї діяльності як важливої частини в реалізуванні гуманітарної політики Університету, налагодженні та зміцненні міжнародних зв'язків у галузі освіти, науки й культури, розвитку та підтримки зв'язків зі світовим українством та інше.

Додаток № 12

VII. Співпраця зі ЗМІ

Протягом року працівники Інституту взяли участь у:

- **телепередачах:**

«Українці у світі» Перший Західний, зокрема:

«Як зберегти українську діаспору для України» (лютий), «Українці Норвегії» (квітень), «Українці Естонії» (вересень), «Форум вчителів діаспори» (жовтень), «Українці Туреччини» (жовтень), «Спільні проблеми українських емігрантів в Європі» (жовтень), «Українці Японії» (листопад).

«Тема дня. Відлуння майдану у світі» Центральний канал (лютий)

«Новини» ТРК Львів (лютий, серпень),

«Ранок у Львові» ТРК Львів (лютий),

«Правда наживо» НТА (лютий, квітень, листопад)

«Очі. Новини» Перший Західний (квітень, лютий)

«Новини» 5 канал (серпень)

Сюжети Центру медійних технологій НУ «Львівської політехніки» про заходи МІОКУ.

- **радіопередачах:**

«Українці в світі» українське радіо Національної радіокомпанії України (березень),

«UA: Українське радіо Львів», «Ранкова панорама».

Діяльність Інституту висвітлювалась у різних засобах масової інформації, а саме: газеті «День», «Високий замок», тижневику «Аудиторія», на сайтах «Укрінформ», «ЗІК», «Відіа», «Стожари», «Міст», «Наше слово», «За вільну Україну», «Експрес».

Перший світовий форум вчителів висвітлено у ЗМІ:

<https://www.youtube.com/watch?v=OcNucV386nk> (Еспресо)

<https://www.youtube.com/watch?v=tIclaFKPaMc> (І Західний на 5 хв.)

<https://www.kmu.gov.ua/ua/news/u-lvovi-vidbulosya-vidkrittya-pershogo-svitovogo-forumu-ukrayinoznachnih-subotnih-ta-nedilnih-shkil> (урядовий портал анонс)

https://galinfo.com.ua/news/na_lvivshchyni_zapratsyuvav_pershyy_svitovyy_forum_ukrainoznavchyh_subotnih_ta_nedilnyh_shkil_293606.html (Гал інфо)

<https://uatv.ua/u-lvovi-projshov-pershyy-svitovyy-forum-ukrayinoznachnyh-subotnih-ta-nedilnyh-shkil/> (UA TV)

<http://gradleva.com/?info=3358> (Град Лева Львів Богослов Академія)

<https://mfa.gov.ua/ua/news/open/id/63918> (сайт МЗС)

<http://lpba.org.ua/prorektor-lpba-vzyav-uchast-u-vidkrytti-pershoho-svitovoho-forumu-ukrayinoznachnyh-subotnih-ta-nedilnyh-shkil/> (Львів. Правосл. Богосл. Академія)

<https://day.kyiv.ua/uk/article/svitovi-dyskusiyyi/oazy-kultury-istoriyi-ta-religiyi> (День)
<https://day.kyiv.ua/uk/article/media/shkola-yaka-vyhovaye-novyh-potuzhnyh-lideriv> (День)
https://zik.ua/news/2018/08/17/maryna_poroshenko_u_lvovi_znaty_derzhavnu_movu__obov'yazok_kozhnogo_1388613 (ЗІК)
<https://www.youtube.com/watch?v=ARtwWSBTXoQ> (Jarmart)
http://vgolos.com.ua/news/u_lvovi_rozpochavsya_forum_pid_patronatom_druzhyny_poroshenka_329340.html (Вголос)
<http://leopolis.news/u-lvovi-rozpochavsya-svitoviy-forum-subotnih-ta-nedilnih-shkil-foto/> (прес-служба ЛОП)
<https://wz.lviv.ua/news/376017-maryna-poroshenko-vidvidala-lvivshchynu> (Високий замок)
<https://www.president.gov.ua/news/marina-poroshenko-vzyala-uchast-u-roboti-pershogo-svitovogo-48974> (Сайт Президента України)
<http://ratusha.lviv.ua/Ratusha.pdf> (Ратуша)

Дефіле:

<https://www.youtube.com/watch?v=FMWyWVUmsOo> (І Західний)
<https://www.youtube.com/watch?v=CYXlZTqBDQw&feature=youtu.be> (Без коментарів Львів)
<https://www.youtube.com/watch?v=FMWyWVUmsOo&feature=youtu.be> (І західний)
<https://www.youtube.com/watch?v=6tX2SSybyE8> (Syla News)
<https://www.youtube.com/watch?v=JYAqwlftVzw> (Твоє місто)
<https://www.youtube.com/watch?v=OrDpC0hAc14> (5 канал)
<https://wz.lviv.ua/news/376199-ukrainski-osvitiany-z-tsiloho-svitu-defiliuvaly-u-vyshyvankakh> (Високий замок)
<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/2522219-u-lvovi-osvitani-z-pati-kontinentiv-prodemonstruvali-visivane-vbranna.html> (Укрінформ)
https://zaxid.net/osvityani_z_diaspori_vlashtuvali_defile_u_lvovi_foto_dnya_n1464017 (Захід нет)
<https://ukrcwm.com/lviv/stylni-ta-suchasni-u-lvovi-pedahohy-z-36-krajn-svitu-prodefilyuvaly-u-natsionalnomu-vbranni/> (Львівський портал)
https://zaxid.net/dizaynerka_lyudmila_syedova_odyagla_u_vishivani_stroyi_vchiteliv_ukrayinskih_shkil_iz_za_kordonu_n1464027 (Культура Львів, Захід нет відео)
<http://photo-lviv.in.ua/u-lvovi-vidbulos-defile-osvityan-iz-36-krajn-svitu-v-suchasnomu-ukrayinskomu-natsionalnomu-odyazi/> (Фото Старого Львова)
<http://vidia.ua/2018/70380>
<http://www.mediastar.net.ua/72166-u-lvov-vdbulos-defle-osvityan-z-36-krajn-svtu-v-suchasnomu-ukrayinskomu-naconalnomu-odyaz.html> (Медіа Стар)
<https://syla.news/2018/08/17/poshyrennya-ukrayinskoyi-movy-zakordonom-vazhlyvo-dlya-imidzhu-nashoyi-derzhavy-maryna-poroshenko/> (Syla News)

Статті із друкованих ЗМІ подані у додатках.

VIII. Робота технічного відділу

Працівники відділу протяго року:

1. Перевстановили операційні системи для відповідності вимог використання ліцензійного програмного забезпечення.
2. Підключили комп'ютери до робочих місць для нових працівників.
3. Здійснювали поточний ремонт та обслуговування комп'ютерної техніки.
4. Макетували загальний річний звіт за 2018 рік.
5. Розсилали інформації по електронній базі даних про V Міжнародну конференцію «Українська мова у світі», яка відбулася 17 серпня 2018 року.

6. Розробили та макетували бейджики, запрошення, програми, сертифікати, подяки, інформаційні повідомлення, заставки на фейсбук і на сайт, папки, афіші, банери та їх друк для:

- заходу з нагоди Міжнародного дня дарування книги «Її величність книга. Даруймо!»;
- «Факти мають значення», за участю представника спеціальної моніторингової місії ОБСЄ Майкла Саллівана;
- «Волонтерство як духовна потреба», за участю волонтера Анни Хранюк (Польща);
- семінару «Міграційні тенденції української молоді в контексті мобільностей сучасного світу»;
- «Емпатія – дорога до миру й любові», за участю американського письменника Уолтера Опп Скота;
- «Україна пам'ятає – світ визнає», з нагоди 85-ої річниці Голодомору зустріч зі Стефаном Романівим (Австралія), головою Міжнародного координаційного комітету у справі Голодомору, генеральним секретарем Світового Конгресу Українців (СКУ);
- «Українська мистецька Прага міжвоєнного періоду», зустріч з Оксаною Пеленською, відомим славістом і мистецтвознавцем;
- Міжнародний симпозіум «Меншість серед більшості: українці Польщі»;
- «Українці в країні Ісик-Кулю і місячної квітки Айгуль», зустріч з Володимиром Нарозею, головою Ради Українського товариства Киргизької Республіки «Берегиня»;
- «Міграція і ринок праці: чи можливий транснаціональний захист українських трудових мігрантів?» науково-практичний круглий стіл;
- «Україна очима Роберта Марка Стеха», зустріч з Марком Робертом Стехом, доктором славістики, письменником, літературознавцем, культурологом, телеведучим;
- презентації з нагоди уродин Ігоря Калинця «То не Поет на тлі часу, а час на тлі Поета»;
- вітальної листівки з Великоднем;
- сертифікату навчального курсу «Українська мова як іноземна для початківців» (для школи з Нідерландів);
- XI Міжнародна літня школа україністики «Крок до України»:
 - ✓ майстер клас з Оксаною Манткевич;
 - ✓ зустріч з Брією Блессінг;

- ✓ навчальний показ фільму учасникам Літньої школи «Ігор Калинець. Невольнича муза»;
 - ✓ корекція модулів для занять Літньої школи.
 - Перший світовий форум українознавчих суботніх та недільних шкіл (17–22 серпня):
 - ✓ V Міжнародна конференція «Українська мова у світі»;
 - ✓ Лабораторія творчих ідей: тренінги, майстер-класи, практикуми.
 - Міжнародний симпозіум «Вооз'єднання родини: контекст української міграції до Італії»;
 - заставки для відеозаписів Першого світового форуму українознавчих суботніх та недільних шкіл;
 - науково-практичний семінар «Інноваційні методи збереження інтелектуальної спадщини української еміграції» за участі Олега Богуславського, професора з соціальних комунікацій, директора Інституту журналістики і масової комунікації Класичного приватного університету, м. Запоріжжя;
 - презентації фільму «Урок тиші» про життєвий шлях у Бразилії випускника Львівської політехніки професора Богдана Війтенка;
 - зустрічі з Юрієм Данилишиним, головою Українського культурного товариства «Просвіта», з нагоди 100-річчя Товариства;
 - презентації книжки Ігоря Калинця «Переклади з Юрія Герасимовича»;
 - XII Літню школу україністики «Крок до України» розроблено банер-заставку для фейсбуку, сайту, промоінформацію на українській та англійській мовах.
7. Розроблено ілюстративні матеріали до уроків «Українським суботнім та недільним школам» в програмі CorelDraw.
 8. Перевірено на плагіат тексти есе про Латвію.
 9. Макетування матеріалів збірника «Українська мова у світі».
 10. Розроблено презентації в програмі PowerPoint.
 11. Розіслано першу інформацію про XII Літню школу україністики «Крок до України» по адресній базі МІОКу.
 12. Розроблено макет листівки вітання з Новим роком та розіслано електронною поштою партнерам Інституту.
 13. Змонтовано у співпраці із Центром медійних технологій НУ «Львівська політехніка» відеозаписи усіх заходів Першого світового форуму українознавчих суботніх і недільних шкіл.
 14. Опубліковано на Фейсбуксторінці, You Tube каналі, сайті МІОКу відеозаписи усіх заходів, що відбувалися на Першому світовому форумі.